

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1949 május 29, vasárnap.

VI. ÉVFOLYAM, 122. SZÁM.

A művelődés nem szünetelhet

Faluhelyen még gyakran halljuk: most nincs időnk ilyesmivel foglalkozni. Mire is vonakozik ez a megállapítás? Nagyon fontos dologra: a művelődésre. Egyesek szerint, midőn megsokasodik a tavaszi, nyári mezei munka: az újságolvasás, a betűvetéssel való ismerkedés, a sajtólevelezés írása, a falujáság szerkesztése, a népi színjátszás, a tánc- és énekpróba elhanyagolható. Hamis álláspont ez. És népeellenes. Tanulatlan tömegek nem építhetik céltudatosan a szocializmust. A szülőkörű ember babonákban hisz, beteges képzelgések rabja. Nem előre néz, hanem hátra. Ez nemcsak az ő baja, hanem a dolgozóké is.

A tanulatlanság, a szellemi sötétség kerékkötője a fejlődésnek. Ezért harcolnunk kell ellene. Fel kell számolnunk a művelődéssel szembeni idegenkedést. A falu dolgozó népének példát kell vennie ezen a téren is a városi munkásságtól. Vajjon melyik faluban hallottak már arról, hogy az üzemi munkások tavasszal vagy nyáron kevesebbet olvasnak volna, mint télen. Tanulni, művelődni nemcsak akkor kell, ha naphosszat vagy hétszámra ráérünk. Midőn a művelődés terén rengeteg mulasztást kell a dolgozó földműveseinknek pótolniuk, nem elégedhetnek meg a téli-estéki kalendárium-lapozgatásával. Sokkal többet kell tanulni: be kell kapcsolódni a Román Munkáspárt által meghirdetett kultúrforradalomba.

Tudjuk, hogy tavasszal és nyáron falun sokkal több a munka, mint télen. De ez nem jelenti azt, hogy most már a dolgozó földműves dobja félre az újságot és ne tájékozódjék a világ eseményeiről, az ország dolgozóinak építő munkájáról. Nem jelentheti azt, hogy a dolgozó földműves most már ne járjon a kultúrforradalom előadásaira, ne szórakozzék és épüljön az előadásra kerülő haladásellenes szindarabokon, szavatelokon, népi táncokon. Ilyesmire időt kell szakítani a falvak dolgozó népének még a legnagyobb dologidőben is.

Az olvasás, a művelődés lebecsülése a falu kizsákmányolójának érdekeit szolgálja. A kulákoknak nincs ügyükre, ha a szegény földműves is érti az olvasás meg a betűvetés mesteriségét. Az ismeretekkel felfegyverzett dolgozó paraszt könnyen át lát minden kulácfurfangon és céltudatosan képes harcolni a kizsákmányolás ellen. A tanult földműves szemét nem lehet kiszurni minden szellemi zagyvasággal. Már pedig a falu kulákjai azt szeretnék, hogy a dolgozó földművesek kezességükönként vessék alá magukat az ő akaratuknak és hagyják magukat továbbra is jámboran kiszípolozni. Ezért igyekezzenek a kulákok a művelődéstől eltanácsolni a dolgozókat, ott, ahol még érvényesül a szípolozók befolyása. Kulákkoholmány az, hogy „most nem ériünk rá ilyesmire”. Az öntudatos dolgozó földműves egészen mást mond. Azt, hogy a falunak egész éven át művelődnie kell. Dologidőben is.

A most folyó székelyföldi kultúrversenyek élénken rácsófolnak minden olyan kiforgásra, mellyel a dolgozó nép ellenségei meg szeretnék okolni a falu művelődésbeli kérdéseinek elhanyagolását. Senki előtt sem lehet vitás, hogy a négy székely megyében is dologidő van, éppúgy, mint az ország harmad-

más területén. És mégis napról napra jönnek a jelentések, hogy a székelyföldi kultúrversenyek egyre nagyobb mértékben bontakoznak ki. A kultúrforradalom jegyében Maros, Csik, Udvarhely, Háromszék dolgozó népe megmozdult. Termékenyítő példát mutat: ime, májusban, júniusban lehet és kell is kulturmunkával foglalkozni.

A napilapok híradásai bizonyítják, hogy száz meg száz falu áll versenyben egymással. Ifjak és felnőttek lázasan készülődnek. Kultúrforradalom tataroznak, színpadokat ácsolnak mindenütt. Városokban és falvakban szindarabokat tanulnak, tánc- és énekpróbaikon vesznek részt tizezrek. Mozgás és lendület van, akárhová is toppan be az ember.

Ugyanakkor a kultúra legnagyobb ellensége sem állíthatja, hogy most már a kultur-

versenyek megakasztják a tavaszi munkálatokat. Nem, az időszaki teendőket azért éppúgy elvégzik a székelyföldi dolgozók, mint máskor. Nem ördögösség ez, hanem az idő helyes beosztásának kérdése. Az évszázados szegénységben és szellemi elmaradottságban élt székely falvak a munkásosztály élcsapatának irányítása alatt lerázták magukról a szellemi tespedés álmoságát és lelkesen bekapcsolódtak a kultúrforradalomba, amelynek sikeres megvívása nélkül nem bontakozhat ki az ország dolgozóinak jobb, magasabbrendű élete. A székely megyék messzevilágító példáját mutatják annak, hogy mire képes a dolgozó parasztság a munkásosztály testvéri vezetésével.

A távolabbi megyék sokat tanulhatnak és értékes tapasztalatokat vonhatnak le a maguk javára. Már vannak biztató jelek. A példának vannak követői.

Kolozsmegye kultúrforradalmi június elején szintén versenyre állnak ki. Már több, mint kilencven kultúrforradalmi készülődik, hogy a verseny napján színjátszással, énekkel, táncal, szavattal jeleskedhessék.

A kultúrversenyek szellemével friss, életre pezsdítő levegő árad be a falvakba. Öröm és tudás sarjad ki a versenyek nyomán. Szélesül a falvak dolgozóinak látóköre. Távolokat látnak meg és felvértezettek válnak a harcra és az építésre. Alkotóerők törnek felszínre és nyilatkoznak meg. A kultúrversenyek sodrában a dolgozó parasztság a művelődés eddig sörömpökkel elzárt útjára lép, arra az útra, amelyet a munkásosztály forradalmi eszméi világítanak meg.

A nagyszabású székelyföldi kultúrversenyek azt bizonyítják, hogy lehet dologidőben is mű-

velődéssel foglalkozni. Ha egy faluban színjátszó, ének- és táncosport keretében száznál is több ifjú és felnőtt ember szerepelhet, tanulhat, próbákra járhat, akkor annál hihetlenebb, hogy egy másik falu dolgozóinál sokkal kevesebbet ne tudnának megtenni művelődésük érdekében. Minden dolgozó falusnak erőlyesen szembe kell szállnia tehát azzal a kényelmeskedő magatartással, hogy most nincs időnk lapot olvasni, olvasókört járni, vagy a legközelebb eső újság számára a falu eseményeiről egy-egy tájékoztató levelet küldeni.

A Magyar Népi Szövetség megyei és helyi szervezeteinek következetes felvilágosító munkát kell végezniük, hogy a kulákságnak ez a féltékenkedésre szító merterkedése ne okozhasson kárt dolgozó földműveseink soraiban. A politikai nevelés és művelődés munkája egy percre sem szünetelhet. Folytonosnak kell lennie, télen és nyáron egyaránt.

LAZAR JÓZSEF.

Németország egységét nem lehet a német néptevékeny közreműködése nélkül megvalósítani

— mondta Visinszkij a Külügyminiszterek Tanácsában tartott beszédében

PARIS (Agerpress) — A TASS ügynökség jelenti: A Külügyminiszterek Tanácsának május 26-i ülésén Dean Acheson elnökölt. Naprendben ismét a tárgysorozat első pontja szerepelt.

Minután Schuman francia külügyminiszter kijelentette, hogy a szovjet küldöttség által előterjesztett javaslatot nem tartja eléggé világosnak, kiegészítő felvilágosításokat kért. A J. Visinszkij, a Szovjetunió külügyminisztere szólt fel.

Röviden összefoglalta a szovjet küldöttség korábban kifejtett nézetait és javaslatait, majd így folytatta:

— Annak a szovjet javaslatnak, mely egész Németország államtanácsának felállítására vonatkozik a meglévő német szervekre támaszkodva, éppen az a célja, hogy lehetővé tegye nyugaton a németeknek egész Németország gazdasági és állami fejlődésének megoldására — mondta Visinszkij. — Emlékeztetett arra, hogy a Külügyminiszterek Tanácsának 1947-ben Londonban tartott ülésén a szovjet küldöttség kijelentette, hogy Németország gazdasági és politikai egységének megvalósítása lehetetlen a német néptevékeny közreműködése nélkül. Most, két év múltán más küldöttségek is erre a következtetésre jutottak — állapította meg befejezésül a szovjet külügyminiszter.

Annak emléke, hogy az utána felszólló Acheson megállapította: „A szovjet javaslatok világossá és határozottak”, a nyugati hatalmak külügyminiszterei határozatlan és homályos kifogásokat emeltek azok ellen, anélkül, hogy egyidejűleg valamilyen építő jellegű indítványt tettek volna.

NYUGATNÉMETORSZÁG SÜLYÖS HELYZETE

A J. Visinszkij ismét felszóllt és rámutatott arra, hogy Acheson, amikor kifogást emelt az egyhangu határozatok ellen és sikra szállt a szöveghelyes hozott döntések mellett, úgy látszik, megfelfokozott arról, hogy a három nyugati megszálló hatalom által Washingtonban egy hónappal ezelőtt kötött egyezmény is előtérbe eső kérdések számára is

egyhangu határozatot Németország hadmentesítésére, a Ruhr-vidék ellenőrzésére, stb. vonatkozó kérdésekben.

— Miért felel meg az egyhangu határozatok előtérbe támaszkodó hátrahatármé ellenőrzés? Miért nem fogadható el a négyhatalmi ellenőrzés esetében is?

— Egyébként, minután Acheson ur tegnapi beszédének nagyrészt a nyugatnémetországi övezetekbeli gazdasági helyzet dicséretének szentelte, néhány adatot fogok idézni, melyek más megvilágításba helyezik a tényállást. Például Bizóniában 1948 júniusától folyó év elejéig az élelmiszerek árindexe 123.5-ről 152.2-re emelkedett. Az általános megélhetési jelzőszám ugyanazon időszakban 154.8-ról 190.6-ra emelkedett, az 1938-as

árakak 100-nak jelleve. A munkanélküliség jelentékeny mértékben emelkedett a nyugati övezetekben: az angol sajtó adatai szerint az utolsó öt hónapban két és félszeresére. Ez a tényállás Trizóniában.

KELETNÉMETORSZÁG CSAK NEM ELÉRTE A BÉKEÉVEK TERMELESÉT

Visinszkij ezután adatokat sorolt fel Németország szovjet megszállási övezete gazdasági helyzetének jellemzésére. 1949 márciusában az ipari termelés elérte az 1936. évi 96.6 százalékát. A széntermelés már a tavaly meghaladta az 1936. évi mennyiséget. Ugyanez a helyzet a vasérc, üvegáru, kötöttáru és villamosenergia-termelés terén. A Szovjetunió nagymértékben segítette Kelet-Németországot békes-

ételeket szolgáló ipara fejlesztésében. Gabonát bocsátott rendelkezésére, amikor szükségét szenvedte és traktorokat, mezőgazdasági gépeket, más kiegészítő és nyersanyagokat szállított oda.

— Amikor segítjük Kelet-Németországot, ez nem jelenti azt, hogy azt költségvetési deficit kíséri, amint azt nyugati kollégáimtól hallottam Trizóniával kapcsolatban. A keleti övezet költségvetése 1948-ban 700 millió márkát többlettel zárult. Az adókat 30 százalékkal szállították le és jelentősen emelkedett a közegészség feljavítására és a közoktatásra fordított kiadások.

A szovjet külügyminiszter meggyőző adatai bizonyosfokú idegességet váltottak ki a nyugati hatalmak külügyminisztereinél.

A Wusungnál bekerített Kuomintang csapatok letették a fegyvert

Az Agerpress sanghaji jelentése szerint a kínai néphadsereg felszabadította a Sanghajtól északra fekvő Wusung városát és ezzel elvágtatta a Kuomintang csapatok 15 ezer katonájának a visszavonulási útját.

SANGHAI. (Agerpress.) — A Kuomintang Wusungnál bekerített csapatai megadták magukat a néphadsereg kötelékének.

Sanghájban a tisztogató hadműveletek befejeződtek és a város most már teljesen a néphadsereg ellenőrzése alatt áll. Kína legnagyobb városában teljes a nyugalom. Megindult a villamos és társasági forgalom. Az üzletek kinyitottak, az élet normális mederben folyik. A rend fenntartásában a lakosság önkéntes alakulatai segítköznek a néphadsereg közigazgatási szerveinek.

HANGCSEU. (Agerpress.) —

Az „Uj Kína” hírszolgálati ügynökség jelenti: A kínai néphadsereg kötelékkel felszabadította a Ning-Po fontos kikötő várost, amely Csekiang tartomány keleti részében fekszik.

Ning-Po városától délnyugatra a továbbnyomuló néphadsereg fel-

szabadította Szin-Csang kerület székelyvárosát, majd elérte a Tien-taj-hegység lábát. A hírszolgálati iroda közleménye szerint csütörtökön délután helyreállította a táviró összeköttetést Peking és Sangháj között.

Hétezer békés macedon polgárt gyilkoltak meg a görög fasiszták

Az Agerpress jelenti a Szabad-Görögországból: A Szláv-Macedon Nemzeti Front központi bizottsága bejelentette, hogy a macedon nép vállaltva harcol a testvéri görög néppel Görögország felszabadításáért.

A közlemény rámutat arra, egyre hevesebb eszközökkel hogy a monarcho-fasiszta kormányterrorizálja a macedon népet. Legutóbb néhány nap alatt 7 ezer macedoniai lakost gyilkoltak meg a görög fasiszták.

A felhívás a nemzetközi demokratikus szervezetekhez a világ közvéleményéhez fordul, hogy lépjenek közbe a monarcho-fasiszta terror megszüntetése érdekében.

PUSKIN

Irtá: DR. S. KUZNETCOVA NINA,
a Bolyai Tudományegyetem Orosz Intézetének lektora

Másfél század telt el Alexandr Szergejevics Puskin születése óta. De neve, műve, szelleme élve él, vezet és világít, élőbbben, nagyobb erővel, mint bármikor. Nincs a világon ma kultúremlő, aki ne ismerné Puskin nevét, verseit, írásait. Forradalmi szelleme tündöklő, utmutató fáklya ma is. A jövőbe látó lánglelke ezt előre látta és „Emlékmű” című versében ki is fejezte:

„Nem, nem halok meg én mindenki-
nek, — a dalban
Lelekem túléli az enyészet hűs porát
És dicső lesz nevem, amíg e földön
halálnak
Egy költőtől is hangot ad.

Hírem bejárja majd a tágas orosz
földet
S minden másnyelvű nép is emleget-
ni fog
A büszke szláv, a finn, a most vad
tunqiz törzsek
S a szeptepén élő kalmükök.”

Megjósolta, hogy Oroszország népei szelében ismerni fogják és a nagy birodalom minden nemzete majd saját nyelvén ápolja szellemét. Jólata messzemenően valóra vált: ma már nemcsak a Szovjetunió népeinek közkinése Puskin költésze, hanem magának vallja az egész művelt világ, a Föld haladó emberiségének egyeteme.

Miért lett Puskin nemcsak népének, de az egész emberiségnek a költője is? Mert bátran harcolt az emberiség legnagyobb ügyéért: a haladásért, a társadalom fejlődése, az elnyomottak felszabadítása érdekében.

Puskin gyermekkorában a nagy francia forradalmat követő napoleoni háborúk idejére esik. A francia forradalom eszméi egész Európa szellemvilágát áthatották. Oroszországban a haladó szellemű nemes ifjuság titkos forradalmi társaságokat létesített: a „Megváltás Társaságát”, majd a dekábristák (decemberesek) szervezetét. A balsikerű 1825 december 14-iki szentpétervári forradalom a dekábristák műve volt és abban résztvett Puskin sok iskolatársa, ifjúkori barátja is. Hatásuk az ifjú költő szellemi fejlődésében mély nyomot hagyott. Részben nekik köszönhető Puskin szanvedélyes szabadságszeretete és lángoló gyűlölete a cári rendszer, az önkényuralom és az orosz hűbériesség iránt. A költő a titkos társaságokban nem tevékenykedett, azoknak nem volt tagja, ámde annál tüzelebber harcolt versei útján. Így a forradalom szellemi vezére lett.

A cárnak, persze, fájt, hogy Puskin „Szabadság” című ódája öt „önkénteskedő gonosz”-nak nevezte, azt a reményét fejezi ki, hogy „kegyetlen gyönyörűséggel” láthatják majd „az ő vesztét és gyermeki halálát”. Puskin egy évre rá — 1818-ban — üzenetet írt Csardájevhez, barátjához, akinek révén a költő a dekábristák körébe került. Így szól az üzenet:

„Pajtás, hidd: egy csillag jön el
És vele üdvösség a földön,
Használd almat leterve kel
Hogy minden önkényt összetörjön
S nevének a romra írja fel.”

A következő évben tovább nőtt Puskin „bűnlajstroma”. Mig előbbi verseiben az önkényuralmat ostorozta, „Falu” c. versében a jobbágyrendszer aljasságát bélyegzi meg:

„Érzés, törvény híján a vad bojár
uralma,
Mely chvost (ha kell: segít verset),
Jól
Munkáját, id-jét s javát a földművelő-
nek...”

E versek természetesen, nem dással nem érte be. Puskin jelenhettek meg nyomtatásban, száműzték a besszarábiai Kise-de kézről-kézre jártak, mindenki lemásolta, szelében olvasták az egész országban mindenütt és hatalmas erővel mozgatták meg a lelkeket. Nem csoda, ha I. Sándor cár így fakadt ki: „Puskin Oroszországot lázító versekkel árasztotta el”.

Am a cár a pusztá felháboro-

szontalanságokon törte a fejét. És ami a legrosszabb, nagy költőnek kezdik tekinteni és nevétől han-gos az ország. Az ilyen veszélyes fajzattól szabadulni kell. Voroncov közbenjárását siker-koronázta: Puskin száműzték szülőfalujába, az isten háta mögé. 1826-ban meghalt I. Sándor cár. Utódja, I. Miklós Puskin „szabadságon és más efféle kártékony hazafiatlan ha-

badon engedte”. Visszamehetett

1826-ban meghalt I. Sándor cár. Utódja, I. Miklós Puskin „szabadságon és más efféle kártékony hazafiatlan ha-

Moszkvában, majd Pétervárra, de mindvégig állandó rendőri felügyelet alatt és minden lépéséhez engedélyt kellett kérnie. A cár udvari költővé akarta átido-mítani. Puskin ellenállt. Nem titkolta, hogy udvari környezetét megveti. A számukra kényelmetlen, veszedelmes embert az udvar és a főnemesség végül is elpusztította: párbajba hajszolták és sebébe belehalt.

Puskin nemcsak politikai magatartása révén volt a haladás előharcosa. A haladás érdekében óriási munkát vézett saját munkaterületén, az irodalomban is. Nagy Péter után — jelentős ké-séssel — az orosz irodalom is át-met a nyugateurópai irodalom stílushullámain. Az orosz klasz-szicizmus több mint nyolevan-éves késéssel követte a franciát. Am az orosz élet és irodalom egyre gyorsuló ütemben haladt előre és Puskin munkássága révén nem csak utóértette, de tul-szárnyalta az európai irodalom színvonalát.

Puskin korai műveiben még Byronhoz hasonlóan romantikus. De már „Jevgenyij Anyegin” verses regényében, amelynek hő-se sok vonatkozásban ő maga, rászesse túlhaladja a nyugati iro-dalmi fejlődés állomásait, a rea-lizmusig, a valóság ábrázolásáig jut el és ezzel az egész világiro-dalomnak utat mutat. Balzac, a nagy francia realista csak tizen-öt évvel később kezdte írni nagy műveit.

Puskin realizmusa gazdag és sokoldalú. Ismerte az orosz élet minden oldalát, egyforma töké-letességgel írta le Szentpétervár nagyvárosi életét, a falut, a ter-mészetet.

Műveiben nemcsak az orosz népeletet dolgozta fel, hanem az együttélő népeket is.

A szó legnemesebb értelmében orosz hazafi volt: ismerte és sze-rette hazája népét és annak di-csőséges multjára büszke volt. És a szegényteljes jelen: a szol-gasság, az elmaradottság fájt neki.

Nemes hazafiságától minden sovinizmus, minden nemzeti el-fogultság és türelmetlenség tá-vol állt. Hiszen az „Emlékmű”-ben is azt jövendőli, hogy az egész ország minden együttélő népe majd saját nemzet nyelvén fogja ismerni alkotásait. Ezáltal megjósolta azt, amit a nagy so-cialista forradalom megvalósít-tott: a szovjetnépek testvéri együttélését.

Puskinról minden talzás nél-kül megállapítható, hogy a nagy orosz realista irodalom szellemi szülőatyja volt. Küzdött a hala-dásért azzal is, hogy közvetlenül is kivette részét korának társadalmi harcából. Szellemi síkon áltál lett a haladás előharcosa, hogy a világirodalomnak ehhez a küzdelemhez új eszköz, új módszert adott: a realizmust.

Puskin méltán nevezhető az orosz nép és mindnyájunk, az em-boriség nagy költőjének.

A szülők jelenlétében tartják meg az új rendszerre épített elemi iskolai vizsgákat

KOLOZSVÁR — Vizsgára készülnek a hétszázötven elemi hallgatói. Ez a vizsga azonban csak igen kevésbé hasonlít a régi elemi iskolai vizsgákhoz. Sokkal komolyabb, észszerűbb és jelentőségesebb annál.

CSAK A IV-İK OSZTÁLY-TÓL KEZDVE vizsgáznak az elemisták. Itt azonban annál komolyabban. A tanügyi reform szellemében történő vizsgarendszer szorgalmat és tudást kíván minden diáktól.

A IV., V., VI. és VII-ik elemisták vizsgája abszolút jellegű. Tanítóik, tanáraik és szüleik jelenlétében tartják, de megjelenik a vizsgán az ideiglenes megyei bizottság és a szakszervezet egy-egy kiküldöttje is.

A június 15-én megkezdődő vizsgák során naponta egy-egy tárgyból vizsgáznak a tanulók, mindig az illető tárgy előadója előtt. Azonban jelen van a vizsgán a tárgy egy másik előadó tanára is, aki másutt tanít. Ez azért fontos, mert maguk a tanárok így tanulnak, így szűrik le módszereik eredményeit vagy hiányosságait. Erre a vizsga kitűnő alkalmat ad. Ellen-

őrző és tanulmányi szerepe van tehát az idegen tanár jelenlétének a vizsgán.

MINDEN TANULÓ MINDEN TÁRGYBÓL KÉT-HÁROM KÉRDÉST KAP

éspedig cédulára írt kérdést. Így nem kell azonnal felelnie, nem jön zavarba a hirtelen felvetett kérdéstől, mert azon gondolkodhat a megfontolhatja a választ. Ez a vizsgáztatási mód teljesen új az elemiben s új az a mód-szer is, hogy a tanuló előre ismeri azokat a kérdéseket, melyeket majd felvetnek a vizsgán. Azt természetesen nem tudhatja, hogy számára melyik kérdést juttatja a véletlen, azonban jól felkészülhet a vizsgára a kérdések ismeretében. A tárgyhoz tartozó kérdéseket úgy csoportosították, hogy felölelik az egész tárgy lényegét. 50—60 kérdést ismertettek a tanulókkal a vizsgára való készülődés időszakában, mely hetekig tart. Minden kérdést ismerniük kell, de természetesen a vizsgán az 50—60 kérdésből csak két-három kérdésre kell válaszolniuk. Mondjuk, hogy 36 tanuló

vizsgázik. Ekkor természetesen 36 cédulán osszák fel a feleletre váró kérdéseket.

Ez a módszer megszünteti a szerencsén alapuló vizsgát, megszünteti azt a lehetőséget, hogy a tanuló előtte ismeretlen, soha nem hallott kérdést kapjon. Tanulnia kell, hiszen minden előzőleg megismert kérdésre ismernie kell a feleletet. Azonban nem fordulhat elő, hogy a vizsga után azzal érvelhessen, hogy olyasmit kérdeztek tőle, amire nem volt felkészülve, amiről azelőtt nem hallott.

HA KÉT-HÁROM TÁRGYBÓL IS BUKIK VALAKI,

az előtt sem vágják el a továbbtanulást útját. Ismételnie sem kell, ha az ősi vizsgán sikeresen szerepel. Általában itt is az az elv érvényesül, hogy egybevetik és összegezik a diák általános tudását, szorgalmát és eredményeit s ha egy-két tárgyból gyenge is, még nem itélik osztályisméltésre.

Üszerű és emberséges az új elemi iskolai vizsgarendszer. S a hétszázötven elemi tanulói bizalommal és örömmel állnak elébe.

DR. PAUL PRUTEANU:

Társadalombiztosítás a Szovjetunióban

Milyen a Szovjetunió társadalombiztosítása? Erre felel röviden dr. Paul Pruteanu kis brosurája, amely most Menyász Emil kitűnő magyar fordításában és az Állami Könyvkiadónál magyar nyelven is megjelent.

Miben különbözik a Szovjetunió társadalombiztosítása a kapitalista államok betegsegélyzőitől? Először is, a kapitalista államok társadalombiztosításánál nem mindenki a tagja. A Szovjetunió társadalombiztosító intézményének ellenben valamennyi munkás és tisztviselő kötelezően tagja. A kapitalista államok betegbiztosításánál a járulékok három forrásból erednek. A legfontosabb rész, a biztosított hozzájárulása, amit a fizetéséből vonnak le. Második: a vállalkozó hozzájárulása. Harmadik az állam hozzájárulása. A Szovjetunióban a társadalombiztosító hozzájárulásait teljes mértékben a vállalatok és intézmények által fizetett járulékok alkotják. Mivel a vállalatok mind államosítva vannak, tehát végeredményben a hozzájárulásokat az állam fizeti. Azáltal, hogy a munkás, vagy tisztviselő a társadalombiztosítás költségeihez nem járul hozzá, az adminisztráció egyszerűbbé válik, szükségtelen a betegnek egyénenkénti számbavétele, feleslegessé válnak a betegsegélyző könyvek, a bélyeg-ek s az ezzel foglalkozó személyzetet más munkára lehet felhasználni. A szovjetkormány a társa-

dalombiztosító egész vezetését a munkástömegeknek, illetőleg a szakszervezeteknek adta át.

A szakszervezeti bizottságok mellett mindenütt társadalombiztosító tanácsok működnek, amelyeknek tagjait az üzemi bizottság hagyja jóvá.

Amint látjuk, a társadalombiztosításnak a Rómán Népköztársaságban elfogadott reformját már a szovjettapasztalatok alapján hajtották végre. A segélynyújtást kiterjesztették valamennyi dolgozóra. A biztosított ma már járulékot nem fizet, azt mind a vállalatok fizetik, amelyek — úgy az államosított, mint a magánszektorban — társadalombiztosító költségeihez a fizetések tíz százalékával járulnak hozzá.

A társadalombiztosító új alapokra való fektetése hatalmas reform volt, melynek eredményei csak lassan, de annál világosabban bontakoznak ki. A társadalombiztosító ma már az egész népé. Áldásában az egész dolgozó nép részesül. Kormányzását szintén a dolgozók végzik. A társadalombiztosító célja: a dolgozók egészségének védelme, a betegségek megelőzése, leküzdése, anya- és csecsemővédelem, a rokkantokról, az özvegyekről, az árvákról való gondoskodás. A legértékesebb tökének, az embernek védelemét, az új szovjetmintára átszervezett társadalombiztosító napról-napra jobban látja el.

DR. SZ. A.

ARANYKULCS

A szovjet meséknek és mesefilmeknek két jellemvonása van: a meseszzerűben is az igazság és valóság visszaadása s a mély erkölcsi tanulság. Ez az építő realizmus jellemzi Alexej Tolsztoj mese-filmjét, az Aranykulcsot is.

Régi orosz mese, a Pinocchio alapcsméjéből bontotta ki a szovjetkönyv írója a film történetét. A főszereplő itt is egy kis fababa:

Buralino, akét egy öreg olasz kintornás Varlo mester farag ki és hívébre. De a szovjet-film fabábuja — ellentétben Pinocchioval — nem öncélu kalandozással tölti csak idejét, s nem téved a fantasztikumok birodalmába. Nagyon valóságos fabábu, egy igazi kisfiu jellemének minden hamisítatlan vonásával. Azonban a filmben komoly építő szerepe van: leleplezi, megsze-

gyeníti és örökre neveltségessé teszi a gonosz és kapzsi bábszínházat, aki a filmben magát a pusztulásra ítélt tőkét, a kiszákmányoló osztályt, a kíméletlen kapitalizmust jelképezi.

A mesefilm technikában egészen kiváló munkát. Különösen kedveznek benne a fotografált és rajzolt képek, a trükkök és a valóság. Külön érdekesség a művészi és

mozgalmas rendezésnek, hogy a bábuak, akárcsak a bábszínház figurái, mozdulatlan arccal játsszák szerepüket és mozdulataikban is teljesen bábszerűek. A szovjet színi-szerek hihetetlen testi ügyességet árulnak el a megelégedő bábuak szerepében.

A remek filmet mindenkinnek meg kell néznie, aki szereti a szép és tanulságos mesét.

Az AR LUS

KOLOZSVÁRI I. KERÜLETI SZERVEZETE MA, SZOMBATON DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAI KEZDETTEL A DIÁKHÁZ KISTERMÉBEN MŰSOROS ÜNNEPELYT RENDEZ. BEVEZETŐ ELŐADÁS: „GYERMEKNEVELES A SZOVJETUNIÓBAN.”

Az alkalmazottak munkaidejének szabályozása

Befejeződött a vádlottak és a tanúk kihallgatása a „Creditul Minier“ szélhámosainak ügyében Fizetik a nyugdíjasoknak járó különbözetet

A munka- és népjólétiügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a jövőben a kereskedelmi vállalatok, műhelyek, irodák és iparvállalatok, valamint magánintézmények zárójelét az érvényben lévő törvényes rendelkezések betartásával, az ideiglenes bizottságok állapítják meg.

A zárórarendeleket az ideiglenes bizottságok a munka- és népjólétiügyi osztály vezetőjének javaslatára, az illetékes szakszervezet, valamint a helyi ipari és kereskedelmi osztályok láttamozása alapján állapítják meg. A miniszteri rendelet kimondja, hogy az alkalmazottak heti rendszeres munkaideje nem haladhatja túl a 48 órát.

Az engedélyezett heti 48 munkaórát úgy kell beosztani, hogy az naponta ne haladja túl a 9 órát.

Az alkalmazottaknak minden körülmények között biztosítani kell a heti 24 órai pihenést és az ebédszünetet.

A munka- és népjólétiügyi minisztérium által bizonyos alkalmazotti csoportok részére megállapított munkanapok vagy a minisztérium által megállapított különleges munkabérek rendjét az ideiglenes bizottságok csak a munka- és népjólétiügyi minisztérium engedélyével módosíthatják.

Kötelező falusi szolgálat után kapnak működési engedélyt az orvosok, gyógyszerészek, fogászok és szülésznők

A Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának rendeletétől értelemében orvosi, gyógyszerészi, fogászati és szülésznői hivatás és foglalkozás gyakorlása szigorúan tilos az egészségügyi minisztérium engedélye nélkül. A jövőben az orvosok, gyógyszerészek, fogászok és szülésznők nem kaphatják meg a működési engedélyt addig, amíg legkevesebb 18 hónapi falusi szolgálatot nem teljesítettek. A falusi elvégzett 18 hónapi gyakorlat után az orvosok vagy gyógyszerészek a belföldi egyetemi oklevél, vagy a közoktatásügyi minisztérium által egyenértékűsített külföldi oklevél alapján kaphatják meg működési engedélyüket. A fogászok, fogtechnikusok és szülésznők, a szakiskola elvégzéséről szóló oklevelet kötelesek benyújtani. Az oklevélhez mellékelni kell még a román állampolgársági bizonyítványt, büntetlenségi bizonyítványt és a kötelező falumunka elvégzését igazoló bizonyítványt, amelyet a megyei ideiglenes bizottságok adnak ki az egészségügyi osztály véleményezésére alapján.

2. Az esetleg tévesen kiszámított előlegekből eredő különbözete a fenti két vagy három hónapra.

3. Az 1947 augusztus 15-től esedékes nyugdíjhátralékok vagy különbözete, amelyekért annakide-

jén a pénzügyigazgatóság nyugdíj-irodája már közbenjárt és amelyet közvetlenül a munka- és népjólétiügyi minisztérium Nyugdíjigazgatósága csekken folyósít. Valamely hónapra, bizonyos okok miatt fel nem vett teljes

nyugdíjösszeget (nem különbözetet) a nyugdíjkiadványban lévő szelvény (bon) elejében, a helybeli csekkpénztár a nyugdíjiroda számfelvétele alapján, írásbeli kérés nélkül fizeti ki.

Befejeződött a „Creditul Minier“ vádlottainak kihallgatása

A „Creditul Minier“ kőolajtársaság volt vezetőinek büntető főtárgyalása szerdán és csütörtökön a vádlottak és a tanúk kihallgatásával folytatódott.

A főtárgyalás második napján Xenopol Radu vádlottat hallgatták ki, aki elmondta, hogy Littmann Gheorghet még a háború előtt ismerte, Anton Dumitriuval pedig 1946 novemberében Párisban ismerkedett meg. Xenopol az elnök kérdésére előadta, hogy 1946 novemberében érkezett Párisba, ahol találkozott Littmannnal. Ekkor közölte vele Littmann, hogy Anton Dumitriuval, a „Creditul Minier“ állami ügykezelőjével szerződést kötött ciszternák leszállítására és a kiviteli engedélyt a francia hatóságoktól már meg is szerezte. Littmann azonban nyugtalanodott, mert a ciszternák ellenértékét a Sváje által folyósított államkölcsönből kellett volna fedezni. Ezt a kölcsönt azonban a román kormány nem hagyta jóvá és így a „Creditul Minier“-nek nem volt miből fizetnie.

Xenopol, a tőkés-szélhámos, petróleumszakértőnek igyekezett feltüntetni magát. Az ügyész azonban rábizonyította, hogy Xenopol mindhárom ügylet: a nemlétező ciszternák eladása, a nemlétező kölcsönre vonatkozó szerződés megkötése és a „Creditul Minier“ vagyonának elzáróztatása egyaránt érdekelt. Ezt egyébként Dumitriu egyik közbeszólásával is megerősíti, amikor szemébe vágja Xenopolnak, hogy Párisba érkezése után az autociszterna üzletet jelenlétében tárgyalták, sőt Xenopol volt az, aki az üzlet megkötése előtt Dumitriu meghatalmazását ellenőrizte, valamint a „Creditul Minier“ külföldi fiókjainak mérleget hitelesítette, amelyeknek vagyonát később elzáróztatták. Azt is szemébe mondja Dumitriunak, hogy Xenopol volt az, aki a ciszterna ügylet fedezetül a külföldi fiókok részvényeit zálogként követelte.

A Dumitriu és Xenopol közötti szembesítés alkalmával az ügyész a következő kérdést tette fel:

vádlott előadta, hogy mintegy 500 ezer részvényt Dumitriu megtartott magának és a részvényeket Tatarescuc politikai pártívei között osztották ki. Soneriu Ioan és Tatarescu követelésére nevezték ki a „Creditul Minier“ párisi igazgatójává. Soneriu a ciszterna-panamában, illetve a „Creditul Minier“ párisi fiókjá részvényeinek elbulajdonítása során nemcsak saját érdekében, de Tatarescu utasításainak megfelelően, a politikai csoport érdekében is dolgozott. Az elnök további kérdéseire Artarescu előadja, hogy 1946 július 10-én távbeszélőn értesítést kapott Tatarescu akkori külügyminisztertől, hogy két órány belül adja át a külügyminisztériumnak Párisba való továbbítás céljából, a kőolajtársaság párisi fiókjának 70.000 darab részvényét, mivel Dumitriu jelentése szerint, Franciaországban zárolni készíthető idegen nevre kell átírni a párisi fiók vagyonát. Tatarescu határozot utasítást adott a részvények elszállítására és ennek bulajdonítható, hogy Artarescu teljesítette a külügyminisztérium és egyben a román békebizottság akkori vezetőjének utasítását.

A TANUK KIHALLGATÁSA

A tanúkihallgatás során elsőnek Simons Lassersons, a „Creditul Minier“ Dumitriu után következő volt állami ügykezelőjét hallgatták ki, aki előadta, hogy a párisi fiók részvényeit Tatarescu parancsára küldték ki Franciaországból. A tanú vallomásából kiderült, hogy a „Creditul Minier“ párisi, rotterdami, római és egyiptomi fiókvállalatai hatalmas vagyont jelentettek és megállták helyüket, mert jól jövedelmeztek. A fiókvállalatoknak Svájcba tervezett összpontosítása egyetlen vállalkozás, hatalmas csapatot jelentett volna a „Creditul Minier“-nek és súlyos veszteséget az ország nemzetgazdaságának. Ezzel a tömörítéssel sokkal nagyobb veszélyben forogtak a részvények, mert a Shell nemzetközi petroleumtröszt néven szemelt vetett a román kőolajvállalat és fiókjainak vagyonára.

A RÉSZVÉNYEK ELTULAJDONÍTÁSA

Elnöknek arra a kérdésre, hogy beföldön az üzlet nyitáskor adott-e valakinek jutalmat, Xenopol azt válaszolta, hogy Littmann kérésére „kölesön adott“ Artarescunak 4500 svájci frankot, majd Dumitriu által ugyanezt Littmann kérésére 1000 frankot adott Udrea ügyvédnek. A pénz 1946 márciusján 80 millió lejben fizette ki neki.

Rövid szünet után Mihail Artarescu, a „Creditul Minier“ volt vezérigazgatóját hallgatták ki. Vallomásában elmondta, hogy Dumitriu a Tatarescu-csoport nyomására nevezték ki a kőolajtársaság állami ügykezelőjévé. A „Creditul Minier“ részvénybocsátásával kapcsolatban

Az imperializmus gyarmati politikájának csődje

Sangháj — imperialisták távolkeleti bástyája, a nemzetközi nagytőke, „kelet gyöngye“ néven becézett üzleti és ipari központja, távolkelet legnagyobb kikötője, s a világ egyik legnagyobb városa, tegnapelőtt óta — szabad.

Tang En Po tábornoknak az imperializmus szoldjában álló Kuomintang vezérnek néhány nappal ezelőtti jóslata — mely szerint „Sangháj a kommuniztác sirja lesz“ — éppen úgy nem teljesedett be, miként az imperialisták egész Kinához fűzött vágyálmai is szertefoszlottak. Tang En Po jövődőlésére, melyet az imperialista sajtó kész ténynek, a távolkeleti háború döntő fordulópontjának könyvelt el —, a kínai néphadsereg mindent eldöntő ereje adta meg a választ.

A forradalmi hagyományokhoz hű Sangháj öntudatos népe határtalan örömmel fogadta a felszabadító néphadsereget és emberfeletti erővel fogott hozzá a hadműveletek okozta károk és rombolások helyrehozásához. Sangháj sokat szenvedett népe tudja, hogy a felszabadító néphadseregek közlekedési vonalakra, iparra és a Kuomintang által kiszippolyozott és kifosztott kínai néprek élelemre és ruházati cikkekre van szüksége — ezért fogott a harci zaj ellúte után azonnal építő munkához.

A néphadsereg sanghájú ragyogó haditette újabb hatalmas csapást jelent a gyarmati kiszákmányoló rendszer számára s ez a ragyogó haditény mutat utat a földkereség különböző pontjain gyarmati sorsban szenvedő népeknek a felszabadulás felé. Utat mutat és bebizonyítja, hogy a gyarmati kiszákmányoló rendszer sem örökéletű és nem megingathatatlan — miként maga a tőkés kiszákmányoló rendszer sem az — mindössze forradalmi eszmének, forradalmi erőnek és forradalmi lendületnek kell lennie, — amit a Kínai Kommunista Párt egyesít magába és vezet a döntő győzelemre. Vészharangot kongat az imperializmus sajtója, „Katasztrófális helyzetről“ harsognak a trösztök lapjai s az imperialisták külügyi hivatalainak párnázott ajtóin mögött lázas tanácskozások folynak. „Menteni — amit még meg lehet menteni...“

Ezen a téren is csalódás éri őket, miként csalódtak abban is, hogy dollármillióikkal, hadianyag segítségével, katonai szakértők kiküldésével, provokációkkal és hangzatos „üzenetekkel“, ígéretekkel meg tudják állítani a végső-ig kiszippolyozott és elnyomott népmilliók mindent megsemmisítő hőmpölygő áradatát.

Mi tette lehetővé a kínai népi erők sorozatos győzelmét és nagyszerű felszabadító harcát? Vagy mi tette lehetővé a távolkeleti népek számára, hogy rabláncokat letépvé vegyék fel a küzdelmet az elnyomó gyarmatosítókkal szemben? Es végül mi tette lehetővé azt, hogy olyan határozottan utasítsák vissza az imperialisták által rájuk erőszakolt „véádnökség“, „gyarmati reformok“, stb. gyarmati uralkulat meghosszabbítani akaró mesterkedéseiket?

Az, hogy az Októberi Nagy szocialista Forradalom példájánként minőségi változás következett be az imperializmus elleni harcban, ahol a népek felszabadító harcát a proletárium vette kezébe és vízi győzelemre — éppen úgy, miként az a cári Oroszországban is történt. A kínai, indonéziai, vietnámi, stb. szabadságharcok élen a proletárium élharcos gárdája, a kommunista pártok állnak és a lenini-sztalini ragyogó eszmék fáklyaként mutatják meg számukra az elnyomtatás elleni harc és a felszabadulás biztos útját.

A gyarmati és félgyarmati sorsban élő többszázmillió tömegek azt is tudják, hogy az imperializmus mohó terjeszkedésének, háborus uszító mesterkedésének legnagyobb akadályja a Szovjetunió vezette hatalmas békehad és mögötte sziklaszilárdan álló, kétszázmilliárdnyi néptömeg.

Ezt tudják a gyarmati népek, ezt tudja a kínai nép is s ez ad erőt és lendületet a további győzelmek kiindulásához — teljes felszabadulásukhoz.

Május 29-én, vasárnap

a MNSz kerületi alakuló gyűlések sorrendje:

- I. kerület: Molotov-utca 16.
- II. „ Andrei Muresan-u. 9.
- III. „ Böszörményi-u. 12—14.
- IV. „ Horea-ut 33.
- V. „ Monostori-ut 3.

Minden tag legyen ott!

A szocialista vállalatok helyes megszervezése és vezetése

A Román Munkáspárt központi lapja, a Scanteia május 21-i számában „A szocialista vállalatok helyes szervezési és vezetési módszereiről” címen vezércikket közöl. A cikk rámutat arra, hogy a vállalat igazgatójának, valamint az osztályfőnöknek a vállalat alapvető kérdéseiben előadott beszámolóinak időnkénti meghallgatásával a pártszervezetek, a gyár fontosabb gazdasági és politikai kérdéseire tudják összpontosítani erőfeszítéseiket. A hatáskörök és a felelősségek ez a megosztása a pártszervezetek, a szakszervezet és a vállalati szervek között még szorosabb kapcsolatot és minél hathatósabb kölcsönös segítséget kell jelentenie. Ezzel a termékenny együttműködés elvtársias légköre valósul meg a munkában, amely szocialista iparunk újabb sikereinek alapja.

A LETÜNT „REGI” VILÁG

A kapitalista magánvállalatoknál a tulajdonos vagy az igazgató, másrészt pedig az alkalmazottak közötti viszony osztályjellegű és antagonisztikus, vagyis csak erőszakos uton megoldható ellentét. A kizsákmányolók érdekei, akik a munkásról hét bőrt akarnak lehuzni, a dolgozók érdekeinek egyre hevesebb ellenállásába ütköznek, akik nem akarják azt, hogy a tulajdonos kirabolja és megcsufolja őket. A szakszervezetek megszervezik az alkalmazottakat a kizsákmányolás elleni harcra és nap mint nap nagyobb előnyöket igyekeznek kicsikarni a tulajdonosoktól a kizsákmányoltak javára.

AZ IGAZGATÓSÁG ÉS ALKALMAZOTTAK KÖZÖTTI VISZONY A SZOCIALISTA SZÉKTORBAN

Egészen más természetű termelési viszonyok uralkodnak a szocialista vállalatokban, amelyekből kiűzték a kizsákmányolókat és megszűnt az embernek ember általi kizsákmányolása. Ezek a vállalatok a népi demokratikus állam tulajdonai és az egész dolgozó nép vagyontól alkotják. A proletárdiktatúra feltételei között a népi demokratikus állam a szocializmus építésének hatalmas hajtóereje. A dolgozók ugyanerre a nemes célra irányítják minden erőfeszítéseiket. A dolgozók a szocialista társadalom megteremtéséért harcolnak és dolgoznak, érdekük a szocialista szektor megszilárdítása és fejlesztése országunk nemzetgazdaságának kapitalista szektora ellen.

Eppen ezért, a szocialista állami vállalatok igazgatóságai és alkalmazottai között nincs és nem is lehet ellentétes viszony, hanem a közös ügyért kölcsönös együttműködésben elvtársi viszony uralkodik és annak kell uralkodnia.

A SZAKSZERVEZETEK SZEREPE

A szakszervezetek szerepe tehát gyökeresen megváltozott. Amint a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének 1948. decemberi határozata megállapítja, jelenleg a szakszervezeteknek egyrészt az a feladatuk, hogy a szocialista rendszer gazdasági alapjainak építéséért, a termelés fokozásáért és az Állami Terv teljesítéséért a munkásosztály erőfeszítését megszervezzék, másrészt pedig az a feladatuk, hogy az alkalmazottak tömegeinek gazdasági érdekeit megvédjék a szocializmus építésének szükségletei szerint, valamint az, hogy aránytalanul harcoljanak a dolgozók anyagi és politikai-művelődési színterének emeléséért. Ezek a feladatok már nem ütköznek egymással, mert amilyen körülmények között a szocializmus építésén országunkban, közvetlen és szoros kapcsolat fejlődik ki a termelési

erők növekedése, a termékek mennyisége és a dolgozó nép jólétének fokozódása között.

Szocialista vállalatokban az igazgatók és alkalmazottak közötti kölcsönös együttműködés egyre mélyebb és mindinkább változatosabb formákat ölt, a vállalatok és külön-külön minden munkás javára.

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS EREDMÉNYEI

A kolozsvári Herbák János gyárban a pártszervezet megállapította, hogy a termelési grafikon egyik napról a másikra ugrásszerű eltéréseket mutat. Az igazgatósággal és a szakszervezettel együtt megvizsgálták a helyzetet és megtalálták a hibát a munkások helytelen elosztásában. A hibát kiküszöbölték. Ez még szorosabb együttműködést váltott ki a pártszervezetek, szakszervezetek és igazgatósági szervek között.

A textiltermékek minőségének megjavításáért, a gyapju, len és kenderipari központok igazgatósága a textil szakszervezetek szövetségével

Örködni a munkások jogainak tiszteletben tartásán

A szakszervezeteknek, amelyeknek feladatuk, hogy megvédjék az alkalmazottak mindennapi érdekeit és megszervezzék a tömegeknek a termelésben való kezdeményezését, — szorosan együtt kell működniük a vállalati vezetőséggel. A szakszervezeti bizottságok megszervezik a termelésért folyó harcot, ellenőrzik a dolgozóknak a munka megjavítására irányuló helyes javaslatainak alkalmazását, örködni a munkások jogainak tiszteletben tartásán, mindezek ellenére nem kell közvetlenül beavatkozniuk a vállalatok vezetésébe, az igazgatóság hatáskörébe. Ellenkezőleg, a szakszervezeti bizottságoknak az a kötelességük, hogy a vállalat és a dolgozók érdekében megerősítsék az egységes vezetést el-

karöltve, a termelési értekezletek egész sorozatát szervezte meg Bukarestben, Bákóban, Nagyszebenben, Temesváron és Kolozsváron. Ezek az értekezleteken résztvettek az érdekeltektől az igazgatóságok és a szakszervezetek képviselői. Az együttműködésnek eredményei igen hasznosak lesznek.

Számos helyen azonban nem alkalmazták a vállalatok szocialista alapokon történő magasabb szervezeti elveit. Tudnunk kell, hogy a vállalati igazgató által képviselt egységes vezetés biztosítása a szocialista vállalatok szervezésének és vezetésének alapvető elve, bolsevik elve. Minden munkásnak és minden szakszervezeti aktivistának tisztában kell lennie azzal, hogy a gyárban elkövetett minden hiba, minden szabálytalanság a munkásosztály érdekeit, a proletárdiktatúra érdekeit sérti. Ezért, feltétlenül szükség van arra, hogy a vállalatok vezetésében olyan rendszert állapítsunk meg, amely a természetben elhelyezkedett minden ember felelősségét, az igazgatótól az utolsó munkásig biztosítja.

vét és népszerűsítsék az igazgatóknak a termelés érdekében fogantatott rendszabályait.

A politikai vezetésnek oda kell hatnia, hogy a szakszervezeti és igazgatósági szervek kövessék a Párt alapvető irányelveit és vonalát, anélkül azonban, hogy a pártszervezetek beavatkoznának a szakszervezeti bizottság és az igazgatóság munkájának részleteibe és különösen az igazgatóság ügyvezetési rendelkezéseibe. Azok a pártszervezetek, amelyek átveszik a szakszervezet vagy vállalat vezetőségének hatáskörét, vagy pedig bevonnak magukat a vállalat életének apróbb kérdéseibe, elvesztik munkájuk távlatát és nem biztosíthatják a tömegek és a tömegszervezetek politikai vezetését.

Betüvel és a kulturával ismerkedik az egykori tanyák népe

mintagazdaság Faliujágját hordozza, ott fehérlenek ma már a vott béresek cikkei. Nehéz kézzel rótt időmálan betük és mégis a fejlődő életet sugározzák.

— Nem volt könnyű munka — mondja Lascan Ioan, az állami gazdaság igazgatója —, higgyék el, hogy sokat az uradalom volt alkalmazottai közül még beszélni is, úgy kellett megtanítani.

Apró, fehérre meszelt kis ház ajtajában állunk. Valamikor egy urasági hajcsár lakása volt, ma frissen faragott iskolapadok népesítik be.

— Sok volt a környéken és az uradalomban az írástudatlan — ismerjük meg az iskola történetét. — Elhatároztuk: nevelni fogjuk a környező falvak népét. Hogy tovább adhassuk nekik a magasabbrendű mezőgazdálkodás tudományát, elsősorban az írástudatlanság felszámolását kellett megkezdnünk. Tanfolyamot szerveztünk. Hetvenöt írástudatlan látogatta az előadásokat. Sok közülük ma már írni és olvasni tud. Az iskola berendezését önkéntes munkával készítették el alkalmazottaink.

— Több műsoros előadást rendeztünk a tél és a kora tavasz folyamán. Ebbe a munkába bekapcsolunk a közeli falvak lakóit is. Előadásaink kétnyelvűek voltak, hogy úgy a románok, mint a magyarok megkapják szórakozási lehetőségeiket. Kulturéletünk a nyári munka idején, ha nem is szünetel, de alaposan lecsökkent.

— Azért nem hagytuk félbe azt a munkát — fűzi hozzá szavaihoz —, csak alkalmazkodnunk kellett az adott viszonyokhoz. Az állami gazdaság dolgozói számára vasárnaponként lehetővé tesszük, hogy meglekintsék a tordai mozit jobbnak filmjeit. A mintegy tíz kilométeres uton terbergőpocsink szállítja és hozza vissza őket. Csak így lehet ezt megoldani, hogy a következő munkanapon kipihentek és ne a gyaloglás fáradalmaitól elgyötörtnek kelljen nekilátniuk a munkának.

Lascan Ioan a faluról indult el. Cementgyári munkás volt és most, mint az állami gazdaság igazgatója is, megállja a helyét. A Román Munkáspárt neveltje, aki érzi, tudja, hogy csak úgy tudja az állami gazdaság a Párt határozatát végrehajtani, csak úgy tudja feladatát teljesíteni és a szocializmus felé haladó falu útját előkészíteni, ha az állami gazdaság a falu kulturéletében is vezető és irányító szerepet mutat.

A májusi eső cseppjei még ott reznek a kalászos vetések zöldjén. De a futó zápor elől fedél alá menekült kapáló leányok serege már munkába indul. A fenyvesen végig zúg a Partizán-induló. Mosolygó arcok, a mezeszséget kutató szemek néznek ránk.

Kicsiny vályogiskola, néhány durván faragott pad, akombákomban íráskönyvek az írkalapon. Vég-eredményképpen nem nagy, de log és mégis a pusztán életnek fejlődését jelző alapkő ez. Mert néhány évvel ezelőtt itt még kiűzték a könyvet az olvasni akarók kezéből és durva szavakkal volt igyokvélésük bére. Ma írni és olvasni tanulnak azok, akik a kizsákmányolókat elzárta a szellemi fejlődés útját. Ma még csak betűgetnek a betűk tengerében, de az ólomkatonák rohamra indultak már a bágyoni pusztán. gon is, hogy a felvilágosodás erejével a jobb, igazabb élet felé vezessék az embereket. Ezt látjuk és éppen ezért hiszünk a holnaphat, mely az új utat mutatva viszi Bágyon népét is a kitöltesedő cél: a szocializmus felé.

KENYERES PAL

Két hír — két világ

Két kis apró hír szerényen megbújva az országos, sőt világ-jelentőségű nagybetűs című hírek alatt. Eltörpülnek a szocializmus építésének legújabb eredményei mellett és az olvasó, aki nek érdeklődő szeme a két tábor harcában a demokrácia javára történő újabb eseményeit keresi, talán nem is veszi észre.

Két kis hír, amely megmutatja kicsinyiségében is a két szembenálló világot és azt a hatalmas különbséget, amely a két világ között van. Két kis hír, amely megmutatja azt, hogy a két tábor közötti harc kinek a javára dült el megmástíthatatlanul.

Az egyik a napi hírek között húzódik meg és elmondja, hogy Karl Wiener osztrák festőművész öngyilkos lett a nyomor és a nélkülözések miatt. Hozzáteszi még a jelentés, hogy Wiener, aki a haladó osztrák festészet kimagasló alakja volt, az osztrák vezető körök bojkottáltak és politikai magatartásáért állandóan üldözték.

A másik hír a „Művelődés” oldalán húzódik meg egy a könyvtérjesítés feladatairól és a szatmári képzőművészek kiállításáról szóló cikk között. Va-

lamivel észrevehetőbb, mint társa és azt beszéli el, hogy a Moszkva környéki Procuino faluban megnyitott a Szovjetunió első falusi képzőművészeti kiállítása, amelyet a kolhoz 20 éves fennállásának évfordulóján avattak föl. Elmondja még ez a hír, hogy az avatáson részt vett egy Sztálin-díjas festő és a festőszövetség több vezető tagja.

Két hír, amely mögött két világ van. Az első megmutatja azt a világot, ahol a kapitalisták szövik új háborút kirobbantani akaró terveiket, és ahol a béke és haladás embereit a halálba üldözik. Ahol a művészbánsónykabátos és csokornyakendős bohém és jól megszokta az éhezést. Ahol csak az festhet és írhat, aki szolgállelkűen a fegyvergyárosok érdekeit védi és írásban és képen a romlás, el-fajulás, gyilkosság és harácsolás magasabbrendűségét hirdeti. Megmutatja az angol-amerikai zóna életsvonalát, ahol tojásport és rádgumi van bőven. De megbecsülés és életlehetőség nincs a művész számára, aki a haladás és a béke harcosa. És az apró hír mögött fölrázolódik a nyugati imperia-

lizmus lázas háborús készülődése, a fegyvergyárak újjáépítése a hangos békeszólamok mögött a tökéletes világuralmi törekvése és mérhetetlen harácsolási vágya. Fölrázolódik a dolgozó nép és a népiért harcoló értelmiségiek hatalmas nyomora és szenvedése az újjászülötő fasizmus országában.

Egy nép kulturális fejlődése fokmérője szabadságának és gazdasági jólétének. A másik hír a szocializmus országát mutatja be, ahol a muzsik, aki a cári birodalom leg-elynyomottabb páriája volt és írni, olvasni sem tudott, ma a kulturális fejlődés olyan magas színvonalára emelkedett, ahol eltűnik az évszázadok által ázott szakadék a kizsákmányolók által ásott szakadék a munkás-paraszt és értelmiségi között. Fölrázolódik a kis hír mögött a szabad dolgozó ország, ahol a kolhozok tízrebebe boldog bőségben élnek a parasztok mellett, nem ismerve nyomort. Ahol a művészek, festők, írók, a nép fiait szolgálják a békét és tudást, senkítől sem háborgatva. És fölrázolódik a szovjetipar hatalmas gyárai, ahol vidám munkások készílik a traktorokat és

a béke fegyvereit, amelyek semmivé fosztják a háborús uszítókat tervet.

Es a két hír olvasása közben eszünkbe jut a harmadik, amely beszámol arról, hogy Május elsején a festők, írók, művészek és tudósok egész sora kapta meg „A Munka Érme” kitüntetését a szocializmust építő dolgozókkal együtt. — Eszünkbe jut a díjazott és kitüntetett festők egész sora, a Ciureenco, Titina Călugăru, Szőnyi Istvánok boldog arca, amikor a néppálam által részükre juttatott díjat átvették. Eszünkbe jut az állami képzőművészeti tárlat 200.000 látogatója, a táblácskák a kiállított művek során, megvásárolta a „Miniszterelnökség”, vagy egy más intézmény.

Es tudjuk, hogy a mi művészeink nem lesznek öngyilkosok, hanem alkotni fognak sok-sok remekművet a dolgozó nép harcairól, a dolgozó nép nevelésére és gyönyörködtetésére. Es mi is el fogunk jutni hamarosan a fejlődésnek arra a fokára, amikor könyvtárak és múzeumok ezrei hirdetik a szocializmus diadalát városban és falun.

Hogyan lehet nagyobb területen kevesebb munkával többet termelni?

— Ezt tanulják meg a bányoni állami gazdaságtól a dolgozó földművesek

— Már három-négy kapás mögött ott állt egy pácás parancsoló, akinek nem volt egyéb dolga, mint az, hogy serkentsen az embereket, kit kurjantással, kit a vesszővel — merül el emlékeibe. Dod Lazar, a bányoni állami gazdaság munkáértelmeztetett tehenésze.

Az istálló ajtóiból kifut szemünk a mezőre. Színes női ruhák virítanak, mint nagy virágok a zöld vetésben és versenyt dolgoznak az ingujjra gyürkőzött férfiakkal. Nőta csendül valamelyik ajkán és finoman megsűrődve ér el hozzánk.

— Most hol vannak a pácások? Egy legyintés és szélesre terülő mosoly a válasz. A tanyai uradalom pácás, üvöltöző hajcsárjainak még az emléket is eltörölte a nagy változás, amit legjobban az állami gazdaság alkalmazottai érezték meg, akik felszabadulásukig valóságos rabszolgák voltak az uradalom tanyáján.

— Öt munkaérmes kitüntetett mezőgazdasági munkásunk van — említi meg a mellettünk álló Lascan Ioan igazgató.

TAVALY 7. MA 15.

Az istállók és a környező gazdasági épületek teljesen elhanyagolva, dűledező állapotban kerültek az állami gazdaság kezére. Elkülvitva, szépen rendbehozva, elsőrendű fajállatokkal telve állanak.

— Egy évvel ezelőtt hét kocával kezdtük el — halljuk a gazdaság fejlődésének történetét — és ma 157 állatunk van. Valamennyi tiszta yorkshire fajta.

Gáll Miklós, a sertések gondozója még a lelkét is beletette munkájába. Szépek is az állatok. A kan félelmetesen nagy, bár gondozója szavára barátságos röfögése felel. Az anyaállatok között szebbnél-szebb példányokon legelhet a gazda — a Román Népköztársaság dolgozóinak — szeme.

— Szép mindez — ismerjük e. Lascan igazgató előtt — tudományos, korszerű állattenyésztés, magasabbrendű mezőgazdálkodás folyik az állami birtokon, de van

valami haszna ebből a környező falvak dolgozó szegényparasztaiknak?

— Elsősorban — mutat körül szélesen a határban, ahol mindezt sokkal szebb a vetés, mint a falvak magángazdaságainak földjein — kézzel fogható meggyőző példát mutat szakszerű munkánk.

Dolgozni jönnek, hogy tanuljanak

Harasztosan, az egyik közeli faluban a gazdaság tanfolyamot rendezett, amilyen a hallgatókat felvilágosították arról, hogy milyen előnyökkel jár a kollektív munka. A tanfolyamon hetvenöt dolgozó földműves vett részt.

— Az emberek a falvakból máris csak azért is igyekeznek eljönni hozzánk néhány napra dolgozni, hogy megtanulják módszereinket és hazavigyék magukkal — említi meg Ingber Márton munkafelügyelő. — Sokan még Ajtonyból is eljönnek három-négy napra munkára, pedig az messze van.

Az ujonnan ácsolt szín alatt a mezőgazdasági gépek hosszú sor áll. A kovácsműhelyből erős munka zaja csap felénk. Gábor Sándor, traktorista gépész a cséplőgép dobokat vette javítás alá. A gondosan beolajozott, karbantartott munkagépek mellett elhaladva a cséplőgépek, vetőgépek, traktorok, boronák sorában ott áll két aratógép is.

— Ennek a gépnek a teljesítménye naponta 6 hektár, levágja a búzát, kiveve rakja és mindjárt össze is költi. Kézi munkával hat ember egy hektárnyi területet végez el egy nap alatt.

— Tudják mi az, ami elgondolkoztatja a környező falvak népet? — veti fel a kérdést Lascan igazgató és rögtön hozzá is fűzi a magyarázatot: az, hogy a saját szemmel látják a fejlődést. — Tudják, hogy a mi embereink sokkal nagyobb területet dolgoznak meg, sokkal kevesebb fáradsággal, mint ők és a mi termésünk túlhaladja az ő földjeik termését, amelyet valóban véres verejtékük hullásával áztattak. A mi embereinknek sokkal magasabb az életszínvonala, mint az övék.

eredménye. A mi földjeink nagyobb hozamuk korszerű gazdálkodásunk nyomán. A falvak dolgozó látják ezt és már ott tartunk, hogy érdeklődnek, eljönnek hozzánk és tanácsot kérnek, hogyan tudnának ők is jobban és többet termelni földjeiken.

A kintinban a mai ebéd bableves zöldhagymával és igen jó orvós palacsinta volt. Átlagban 35 lejbe kerül a gazdaság alkalmazottainak napi háromszori bőséges étkezése.

A KOLLEKTÍV MUNKA EREJE

— Igazgató elvtárs — állítja meg Lascan igazgatót Gáll Miklós, a sertéstelep kitüntetett gondozója — szeretném kivenni a szabadságomat. Most nem várható malacozás és mire kell, addig újra itt vagyok.

Nincs akadály a szabadságnak és Gáll Miklós holnapról kezdve tizennégy napi szabadságon pihenheti munkája fáradalmait. Hol tudja ezt magának megengedni a mezőgazdaságban dolgozó, még akkor is, ha a sajátjában dolgozik? Rabja a saját földjének.

— Ez itt a rumpliszedő gép, azok meg ott, kaszáló gépek — mutatnak kísérőink a gépekre. A nehezebb munkák elvégzésére egyre több a gép.

A kétemeletes raktár szintén nagyobbrészt újjáépült. Nem messze tőle frissen cserépezett kisházra mutatnak kísérőink.

— Az egyik napon vad szélroham letépte munkaérmemmel kitüntetett tehenésziunk, Dod Lazar házának tetőjét. A rozoga ház összeroskadt az elemek ereje alatt. Dod Lazar az istállóból szemlélté végig otthonának pusztulását, de nem mozdult el helyéről. Borjázott az egyik svájci tehén. Elsősorban a kötelelőségem — mondotta hozzáfutó társainak, aztán jön az otthonom. Azt majd felépítjük, de ha a tehénnek baja történik, azt nehéz lesz helyrehozni.

A gazdaság kollektív munkájának ereje néhány nap alatt újra felemelte romjaiból az öntudatos tehenész házat. Friss, új gerendákból van a tetőzet és úde vörös új cserepek virítanak rajta.

TÓTH KÁLMÁN

Növelnünk kell a fajállatok számát

Ezekben a napokban csaknem valamennyi erdélyi megyében ezerdarab számba érkeznek a cigájabarányok. Hogy csak egy példát említsünk: Kolozsmegyébe május és június hónapban az állattenyésztési tervnek megfelelően 25 ezer darab cigájabarányot hoznak és osztanak szét a dolgozó földművesek között. Hasonló számu bárány érkezik a szomszédos Torda-Aranyos megyébe is.

A bárányokat megelőzően, a azt követően nagyobb számu cigájakos is érkezik ezekbe a megyékbe. Ugyancsak nemrégben jelentették, hogy több ezer fajcsirkét hoztak az állami gazdaságok részére Hollandiából, legutóbb meg éppen fajcsirkéket a temesmegyei gazdaságokba. De nagyobb számu fajszarvasmarha is érkezett külföldről, különösen Svájból, sőt ma már ott tartunk, hogy a svájci tehének jórésze hazai földön meg is borjazott s már itt helyben szaporodott elsőosztályu fajállataink száma.

Nagyjelentőségű dolog ez. Arról van szó, hogy az Állami Terv értelmében fokozott ütemben igyekezzünk a háboru által a azt megelőzően a tőkés-földesuri rendszer idején tönkretett, korcs állatállományunkat kicserélnünk. Az Állami Terv az egész állatállományunkat a tizennyolc százalékkal való növelését íranyozza elő a folyó évre. Ez elsősorban fajállatok szaporítására vonatkozik.

Az állatállomány faji feljavítása mezőgazdaságunk fajállatokkal való ellátása szervesen hozzátartozik mezőgazdaságunk szocialista átalakításához. A fajállatok minőségbeli javulását jelent. Azt jelenti, hogy több és jobbminőségű gyapjuval, hussal, tejtermékkel fogunk rendelkezni, következésképpen emeljük az ország dolgozóinak gazdasági szintjét. Dolgozó földműveseinknek tehát messzemenő módon támogatnia kell az Állami Tervnek az állattenyésztés fokozására és minőségi megjavítására irányuló törekvéseit. A beszerzett fajállatok számára az eddiginél jobb, korszerűbb apaistállókra és istállókra van szükség. Odaadó gondozásra, szakszerű táplálásra és megfelelő állatorvosi felügyeletre. Igyekezzenek azért példát venni az állami gazdaságoktól és szorosabban együttműködni az állattenyésztési szakemberekkel.

AMNSzgyalui szervezete győzött a kolozsvári szervezettel folytatott versenyben

GYALU. — (Munkatársunktól.) A Agitációs munka terén ugyancsak MNSz gyalui szervezete versenyre a gyalui szervezet vezet. Egy hónap alatt a tagok 70 százalékát keresték fel és végeztek körükben komoly, felvilágosító munkát. A kolozsvári felvilágosító munkát. A kolozsvári szervezet agitációs munkát nem igen végzett.

A taggyűlésekre a tagok 60 százalékát mozgósították, míg a kolozsvári szervezet ezzel szemben alig tudta a tagok 10 százalékát mozgósítani. A tagdíjbeszedés terén is első helyen áll a gyalui szervezet. A tagdíjak 96 százalékban folytak be. Kolozsváron a tagsági díjak 64 százalékát fizették be.

A gyalui szervezet a vetési és más munkákra tagjait mozgósította. Ebben a munkában kitűntek Nagy Sándor, Király György, Czako György és Király Mártonné dolgozó földművesek. A falu újjáépítéséért szervezett önkéntes munkálataiban a tagok 97 százalékát szervezték meg és mozgósították. Kolozsváron ilyen akciót nem végeztek.

A gyalui szervezet az utcafelölösök hálózatát teljes egészében kitépitte, míg Kolozsvár utcafelölösök hálózata még papíron sem volt teljes. A tagszervezés terén a gyalui szervezet aktivistái új tagokat szerveztek a dolgozó parasztság soraiból. Ezen a téren is 15 százalékkal túlhaladták Kolozsvárt, Kolozsváron a taglétszámot csak 5.5 százalékban tudták emelni.

DÉLCEG ILONA

az egeresi járás ideiglenes bizottságának tagja

KOLOZSVÁR — A megyei néptanács diszternét a községekből egybegyűlt dolgozó földművesek és a falvak tantestületeinek tagjai töltötték meg. Ülés volt. Az átszervezett közgyűlés során az ideiglenes bizottság hatáskörébe utalt tanügyi kérdéseit vitatták meg. A dolgozó kultúrászinovonalmának emeléséről beszélgettek, tanácskoztak. A hozzászólók — az ország életében először — maguk, közösen beszéltek meg a népoktatás kérdéseit. A hozzászólók javaslatokat tettek és hiányosságokra világítottak rá. A felszólalók között egy barna, magas kesny az egeresi gipszgyárt munkásszervezetének iskolahelyiség-létesítéséről beszélt. Délceg Ilona, az egeresi járás most megválasztott járási ideiglenes bizottságának tagja. A népoktatásunkban megvalósult közigazgatási reform egyik képviselője.

— Nincs iskolánk. Építeni akarunk. Kérünk segítséget — mondja — A munkásszervezők szabadszolgálaton önkéntes munkájukkal akarunk hozzájárulni az építéshez. Csupán ingatlanra és nyersanyagra van szükség. A tanügyi kiküldött megígéri. Teljesítik a munkások kérését. Délceg Ilona boldog mosolyal állt le. Fel-

adatát elvégezte. Jó hírrel fog visszatérni munkatársai közé.

— Az ülés végén megszólaltunk. Közvetlenül, keresetlen szavakkal válaszolt a kérdésekre. Tudja, hogy a járási ideiglenes bizottsági tagsággal nagyon nehéz feladatot vállalt magára. Még el nemely helyt a régi rendszertől örökölt bürokratizmus. Le kell küzdeni a régi világ pöffeszkedő és sápoló főzölgabiránk szellemét. A bürokratizmus a falvakon súlyosabb, mint máshol. Ezzel akarták a multban kiszipolyozni a dolgozókat.

— Le akarunk számolni végleg ezzel a szellemmel — mondja Délceg Ilona.

Érezniük beszéden át, hogy vállalták a feladatot és győzni is fog.

— A dolgozók érdekeit védem és az ő segítségük ad erőt munkámhoz — teszi hozzá.

Élete csupa küzdelem volt. Háztartási nélkülözöttség ismert a meg a kizsákmányolótak, majd 1940-ben gyári munkás lett. Ma a Rapid vegyiparban munkás. Másodmagával nyolc óra alatt 600 füveg helyett 900 füveget töltött meg tintával. Dolgozott, mert az Állami Terv tulszámnyalásában részt akart magának.

Most, mint a járási ideiglenes bi-

rottság tagja is, komoly munkát végez. Nézzük meg a bizottság három napját. A munkát a tavaszi vetési munkálatok ellenőrzésével kezdték meg. Különösen a kulákoknak néztek a körük alá. Délceg Ilona Egeres községet ellenőrizta. A második nap megvizsgálták az egeresi közléstviselői kantinját. Ma már olesón és jó kocsatot kapnak a falu tisztviselői. Harmadik nap a község toj- és fogasztási szövetkezetét szervezték újra.

Minden nap új és újabb feladatok kerülnek sorra. Mindenkinnek megvan a maga beosztása. Este egybegyűl a hármastanács: Cosma Ioan földműves, az elnök, Bronzei Vasile, a titkár és Délceg Ilona, megbeszélnek az elvégzett munkát. A nehézségeket azonnal megoldják. Kevés papírt beszélnének. Az ügyek nem állnyednek el a dozzások mögött. Erre biztositák Délceg Ilona és társai.

Újabb munka várja és odacél. Ma legén szoritunk kezét Délceg Ilonával.

VILAGOSSÁG

AZ ORSZÁG GAZDASÁGA SZAVATOL

A C. E. C.

TAKARÉK ÉS LETÉTI PÉNZTÁRNÁL ELHELYEZETT BETÉTEINKÉRT

BETÉTEKET ELFOGAD ÉS KIFIZETÉSEKET ESZKÖZÖL A C. E. C. A MEGYESZÉKHELYEKEN LEVŐ FIÓKJAI ÉS ÜGYNÖKSÉGEI, VALAMINT A PÓSTAHIVATALOK UTJÁN.

ELŐNYÖK: AZ ÁLLAM SZAVATOLÁSA • AZ ÜGYVÉTEK TITOKBANTARTÁSA • ÉVI 5 SZÁZALÉKOS KAMAT • A TAKARÉKKÖNYVECSKE AZ EGÉSZ ORSZÁG TERÜLETÉN ÉRVÉNYES • A BETÉTEK ADÓMENTESSÉGET ÉLVEZNEK.

Hírek

VILAGOSSÁG

Szerkesztőség: Szabadság-tér 23., II. emelet. Telefon: 15-35.

Laptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó RT.

Felelős szerkesztő: LAZÁR JÓZSEF

Kiadóhivatal: Szabadság-tér 31. Telefon: 19-11.

Bejegyzve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249. szám alatt.

A kolozsvári Kereskedelmi Kamaránál 411-1949. társaság sz. alatt.

Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak

vi előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpénztári csekk számla: 40.625.

Iskola épül a váradi cigánytelepen

— Iskolát akarunk és szervezeti életet élni — mondotta a váradi cigánytelep bírója, Lakatos Adám, a Magyar Népi Szövetség vezetőjének. — Nézzétek körül a mi telepünkön és látni fogjátok, hogy fiatalaink úgy nő fel mint a vad búrján.

A Magyar Népi Szövetség szervezői végigjárták a cigánytelep lakóit. Asszonyok, férfiak és serdültebb ifjak, gyermekek fogták körül a kiküldötteket.

— Az iskolára nagyon szükségünk van — hajtogatták — mert közülnk — mutattak egy értelmes arcu ifjura — csak ő tud írni és olvasni egyedül, mi pedig vagyunk vagy harmincan itt, ugy-e?

— Minden család — határozta el a cigánytelep bírója — száz vályogot vet az iskola és száz vályogot a kulturház céljára. A többi költségekre ismét elvállalunk száz lejt családonként. Amit pedig lehet, önkéntes munkával végzünk el. Megmutatjuk, hogy a szocializmusért a cigány is tud dolgozni.

— Meg bizony, — fogadkoztak a körülötte állók.

A szervező munka megindult, a vályogteglák sora egyre szaporodik a telep körüli zöld gyepen. Nyolcvanöt család — a váradi cigánytelep lakói — emberségesebb élet utjára lépett. Egyelőre vályogból épül az iskolájuk és kulturházuk, de lesz és a vályogiskolát korszerű téglapépület váltja majd fel a szociális fejlődés további során.

MAGYAR KÖNYVNAPOT RENDEZETT a „Mi könyvesboltunk” lugosi fiókja. A kiállítást nagyszámú érdeklődő és számos ifjú látogatta meg. A könyvismertetés során Holodnyij Tihon „Csodálatos kertészek” című művét ismertették.

ORVOSOK FIGYELMÉBE! Az egészségügyi minisztérium értesíti az érdekelt orvosokat, hogy a bukaresti röntgenológiai klinika mellett június 5-én hathónapos röntgenológiai tanfolyam nyílik. A felvételi kérvényeket májusban be kell nyújtani az egészségügyi minisztérium iktatójába. A kérvényekhez az önéletrajzot is mellékelni kell és ebben fel kell tüntetni a kérvényező működési engedélyének kibocsátási időpontját.

DOZSA JÁNOS 73 ÉVES FÖLDMUNKÁS tanítja a táncosokat Akosfalván. A község ifjuság Cserefalva ifjuságával áll kulturversenyben. Három szindarabot: „Ocskó Teréz”-t, „Jánoskát”-t és „Kriszta Kati kecskéjét” tanulja be a község három színjátó csoportja.

JÁTSZÓTERET ÉPÍTETEK a repeszintgyörgyi ifjumszínházok a helybeli kisgyermekeknek. A munkálatokat önkéntesen végezték. A kis parkot a körzetben létesítették. Játsszótér és hinta áll a gyermekek rendelkezésére.

NAPSÜTÉS, FELMELEGÉDES.

A hűvös tengeri légtömegek mozgása meggyorsult és egyik hulláma pénteken 60-70 kilométer — 9 óránkénti sebességgel végigszáguldott Európán és végtárolan esők kíséretében váratlanul betört a Kárpát-medencébe és Erdélybe. A léghőmérséklet gyors javulás indult meg és úgy tűnik, hogy a szép idő tartós lesz a mi vidékünkön, mert az utolsó éjszakai viharciklonok Skandinávia felé távolodnak el.

Kolozsváron délben a hőmérséklet 23 fok, este 9 órakor 11 fok volt, a légnyomás 765 mm, emelkedő irányzatú.

Várható időjárás vasárnap estig: ma mérsékelt északnyugati, holnap gyenge déli-keleti szél, délelőtt napsütés, délután gomolyfelhőképződés, ma a hegyvidéken és keleten helyenként záporosó, csöppet zivatar. Vasárnap általában száraz, szép idő. A hőmérséklet fokozatosan emelkedik és vasárnap már a 25 fokot is meghaladja.

MA NYILIK MEG

a kolozsvári átépített nyári fürdő

KOLOZSVÁR — A városi ideiglenes bizottság illetékes ügyosztálya nagyarányú javítási munkálatokat eszközölt a városi nyári fürdőben. A munkálatok elvégzésénél oroszánrészt vállalt és dolgozott a strand ujonnan kinevezett felelőse, Sente Viktor.

A munkálatok során legelőször a korhadt kabinokat szedték rendbe. A tetőzetet, a hátfalakat alaposan kijavították és nyolc új családi kabin építettek. A javítások alkalmával sor került a bejárat, valamint a borbélyüzlet rendbehozására is. A Malomárkon tül kerítést újból építették és azt a részt keríté alakították át. Virággrup pompázik és lilaakácok nyil-

zak a zödező párt között. A Malomárkon inneni részen a sétányok elején virágkapukat állítottak fel. Előttük rózsabokrok díszlenek.

A medencéket fertőtlenítették és már is megtöltötték tiszta vezetékvezél. A kismedencénél a csúzdát átépítették, az ugrótornyot, a zuhanyokat, korlátokat, valamint az összes asztalokat, székeket és mappozópadokat újból átfestették. Az idén a hangszórók hangja sem lesz rekedt, mert kijavították és új lemezeket szereztek be. Egyébként minden esztőtörtökön, szombaton és vasárnap a városi zenekar hangversenyt ad. Az új ping-pong-asztalok egyrésze is elkészült. A

büffét a város vette kezelésbe és mérsékelt áron hozza forgalomba a büsítőket és az élelmiszereket.

Az ideiglenes bizottság a következő díjakat állapította meg: belépődíj nem szakszervezeti tagoknak, egész napra 30 lej, szakszervezeti tagoknak egész napra 20 lej, 11 éven aluli gyermekeknek 10 lej. A kabin ára 5 lej és a ruhátáré 3 lej. Ping-pong használatának díja félóra 30 lej, fürdőudrág félóra 30 lej, értékhelyezés díja 10 lej és a mikrofon használatának díja 5 lej.

A nyári strand megnyitja ma lesz. A megnyitón az ideiglenes bizottság tagjai is résztvesznek.

Világosság sport

Akolozsvári magyar gépipari iskola 330 tanulója vesz részt az Ifjúsági Kupa-versenyeken

KOLOZSVÁR. — Az Ifjúsági Kupa-versenyek nap-nap után mind nagyobb tömeget vonzanak. Az összes kolozsvári gyárak és üzemek egyetemeken katonai alakulatok és iskolák megrendezik, vagy már megrendezték a versenyek első fordulóját. Olyan érdekes és egyben értékes versenyek és eredmények születnek, hogy tárgyilagosan megállapíthatjuk: minden idők legnagyobb jelentőségű ifjúsági versenyeiről van szó.

A hosszú éveken át kizsákmányolt és elnyomott osztály, a munkások és szövetkeztek, a földművelők fiait versengenek azokon a pályákon, ahol nemrég még mint nézőket sem látták szívesen őket.

Kapásból:

A RNK NB I. LABDARUGÓBAJNOKSÁGÁNAK vasárnap műsora: Dinamo—ICO, Metalochimie—TESE, Hadsereg—ITA, Gazmetan—KESE, Jiu—CFRB, CFRT—RATA. Az előlábók pályaválasztók.

A SZOVJET LABDARUGÓBAJNOKSÁG legutóbbi eredményei: Dangava Riga—Dinamo Kiev 1:0. Dinamo Leningrad—Lokomotiv Moszkva 3:2. Torpedo Moszkva—Dinamo Minszk 4:1. Dinamo Tiflisz—Sahter Sztálino 3:2.

MOINA ION és a meghívott román atléták elutaztak Budapestre, ahol vasárnap a Csepeli MTK nemzetközi versenyén vesznek részt.

MAGYAR—LENGYEL NŐI TORNÁSZVÁLOGATOTT mérkőzést rendeznek szombaton Budapesten. A magyar női válogatot június 11—12-én Bukarestben szerepel a román válogatott ellen.

A MAGYARORSZÁG—SVAJC Davis Kupa mérkőzést június 10—11—12-én rendezik meg Budapesten.

A KERÜLETI LABDARUGÓBAJNOKSÁGOK során a Textila csapata 3:3 arányban eldöntetlenül végzett a KKASE együttesével.

Az Állami Magyar Színház és az Állami Magyar Opera

KÖZLEMÉNYEI

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Május 28-án, szombaton este 8 órakor: KÜLÖNÖS HÁZASSÁG. (Részben új szereposztásban.)

Május 29-én, vasárnap délután 4 órakor: EGYSZER MAJD IGY LESZ. (Részben új szereposztásban.)

Május 30-án, hétfőn este 8 órakor: KÜLÖNÖS HÁZASSÁG. (Részben új szereposztásban.)

Június 1-én, szerdán este 8 órakor: KÜLÖNÖS HÁZASSÁG. (Részben új szereposztásban.) Záróelőadás.

AZ ÁLLAMI MAGYAR OPERA MŰSORA:

Május 28-án, vasárnap este 8 órakor: SZOROCSTINCI VASÁR.

MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: Talapalatosi föld. Magyar film.

MAXIM GORKIJ: A rejtélyes okmány. Előadások 3.30, 5.30, 7.30, 9.30 órakor.

VÖRÖS CSILLAG: Talapalatosi föld. Magyar film.

POPULAR: Aranysüveg. Előadások 3, 5, 7, 9 órakor.

MUNKÁS: Élet a várban. Előadások 3, 5, 7, 9 órakor Vasárnap matiné.

ÚJ IDŐK: URSS Híradó 10. szám. Utóérők 2. szám. Az élet ereje. Egy rendkívül érdekes film az állatok életéből, hat felvonásban.

URÁNIA: A rejtélyes okmány. Előadások 3, 5, 7, 9 órakor.

MIT NÉZZÜNK MEG?

ATLÉTIKA. Dermata pálya, délután 3 órakor: Dohánygyán—Dermata. Gh. Gheorghiu-Dej pálya, a CFR—Petrolul mérkőzés, szünetében: 3000 méteres rekordkísérelt.

LABDARUGÁS. Gh. Gheorghiu-Dej pálya: Petrohu—CFR NB I. mérkőzés. Előtte 3 órakor: Textila—Hadsereg ker. bajnoki. A kerületi bajnoki mérkőzések műsorát tegnap esti műsorunkban közöltük.

RÖPLABDA: Szombat délután 5 órakor: Hadsereg II.—Vasas, KESE II.—CFR II., Hadsereg II.—Dohánygyán, Közalkalmazottak—CFR II.

TENTISZ. Szombaton és vasárnap. Sántéri pálya. Kerületi csapatbajnokságok.

TORNA. Szombaton délután és vasárnap. Kerületi csapatbajnokságok. Női csapatverseny. 1. számú friskola tornaterme, Kossuth Lajos utca, Farkas csapatverseny. Villamosművek tornaterme. Zsolt utca.

USZÁS. Vasárnap délelőtt. Dermata-pálya. Ussz és vízilabda-verseny.

VIVAS. Vasárnap délelőtt 9 órakor. 2. számú iskola. Farkas utca 16. szám. Dermata—RNK Bank Bukarest. Kard- és lövész-pálya. NB I.

SAKK. Szombaton fél 7 órától, vasárnap 9 órakor Hadsereg Háza (volt Revout). Kolozsvári bajnokság.

REJTVÉNYROVAT

75-ös számú keresztrejtvény

ELET A SZOVJETUNIÓBAN

Készítette: KONT VILMOS

1	2	3	4	H	5	6	7	8	9	10	S	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	P	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	A	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Megfejtésül lenélben vagy levelezőlapon — melyre ráragasztandó a rovatszám — „Rejtvényrovat” jelzéssel beküldendő a vízszintes 1, 20, 40, 51 és 83, valamint a függőleges 2, 29, 36, 44 és 46 sorok. A kolozsváriak személyesen is beadhatják kiadóhivatalunkba. A megfejtők között két könyvet és két színházjegyet sorsolunk ki. Beküldési határidő tíz nap.

VÍZSZINTES SOROK

1. Nyíl irányában körül: ami a Szovjetunióban a mezőgazdasági munkások nagy része ütemének gyorsaságát biztosítja. 17. Német holló. 18. Francia észszerűség. 19. Vissza: kőstóló (i=6). 20. Szovjet gazdasági gép, mely textilanyagok gyártásához szükséges termény összegyűjtését végzi. 22. Mult idő ragja. 23. Temesvári Atlétikai Club. 24. Vissza: névelő. 25. Megzavart tor. 26. Némé. 28. Vissza: eme dalos magánhangzó. 32. Fekete elődjét. 35. Részeges, románul. 36. Bátoroságot tanusítani. 37. Tetejébe. 38. Deei közepe. 39. Erdei állatka. 40. A Szovjetunió elődassai „rézvárosa”. 41. Shakespeare király. 43. Vissza: ébred a nóta. 45. Szamosmegyei nagyközség (e=6). 46. Vissza: mint, németül. 47. 99 Rómában. 48. Vissza: a sivatagi légt (ék. hiány). 49. Román férfinév. 51. A moszkvai gyermekek öröme. 55. A főváros hazájából való. 57. Beszélni nem tudó férfi. 58. Igekötő. 60. Mint a 47 vízszintes. 61. Nagyvárad Úszó Alakulat 62. Csorbitatlanok. 63. Nőnek. 66. Vissza: japán teaházi táncosnő. 68. Két szó: 1. Fonetikus mássalhangzó. 2. Régi nép. 70. E nővényekre (ék. hiány). 71. Ból, böl, románul. 72. Fonetikus mássalhangzó. 73. Vissza: hamvassz el! 74. Ilyen bánat is van (ék. hiány). 75. Vissza: fejrész. 76. Eme szesz ital. 78. Teljes magánhangzó. 80. Kicsinyítőképző. 81. Tömerdek fehérnemű. 82. Tagadószó. 83. A Szovjetunió elődassai „szénvárosa”. 87. Férfinév (ék. hiány). 88. Jugoszláv város. 90. Bécsi orr. 91. Ilyen más is van. 92. Vissza: az ilyen eső gyomrunkba szolgál. 93. Zsirífféle párosujjú patás emős. 95. Latin szárm. 96. Nantes része. 98. N-mel: Napolcon tábornoka volt.

FÜGGŐLEGES SOROK

2. A Duma két — hasonnevű — jobboldali mellékfolyója. 3. Trágár, románul. 4. Férfinév. 5. Szavak, románul. 6. Régi magyar név. 7. Jassa íte. 8. Szigorúak, románul. 9. Nobeldíjas amerikai államférfi. 10. Olasa festő (1430—1479), 46bbszámában. 11. Vizinövényvel borított terület, eköl hangja — szélben. 12. Vissza: sürgős volt a dolga. 13. Vissza: modern készülék. 14. Vissza: vasmezei nagyközség, ahova május 15-én egész Magyarország figyelme összpontosult. 15. Mint a 82 vízszintes. 16. Mutatónévmás. 21. Kiereszti a levegőt. 27. Kötőszó. 29. A Szovjetunióban az összegyűjtött burgonya és répának — a feldolgozásig — földdel való beszórására használt készülék. 30. L-lel közben: daloljatok. 31. Zéta, mássalhangzó. 33. Forrászólet folyócskához. 34. Korszak. 36. A szovjet nevelési módszer uttorője. 40. Konfidens. 42. London nyugati külvárosa. 44. A Trója ellen harcoló görögök egyik legnagyobb hőse. 46. A dolgozó üdülőhelye — a szovjet „Riviera” — a Fekete-tenger partján. 50. Francia víz. 52. Az 1 és 20 vízszintes, valamint a 29 függőleges „kezelő”. 53. Kicsinyítőképző. 54. Helyhatározó. 56. Pénzköltése. 59. Legtöbbször kellemetlen esemény, névelővel. 64. A jármű alkatrésze (f. ékezet). 65. Francia területmérték. 67. Dafo. 69. Sok ideje. 72. A sír ember szeme ilyen. 77. Folség, francián. 79. E gazdasági eszköz. 80. Ruházathoz tartozik. 84. A hangszer. 85. Ilyen ruha is van. 86. A darázs is teszi repülés közben. 89. Fanyar gyümölcs. 90. Tulajdonító rag. 92. A hét vezér egyike (f. ékezet). 94. Vissza: O. O. O. 95. Mint a 65 függőleges. 97. Almási ödön.

Szórejtvények

1. Megfejtése 2—2 pont

1.	Búzaszem & Á ?	2.	i V homo vs d &
3.	A laka NNNNNN	4.	E & & & & N J L

Néhány szó a tipusgyógyszerről

A második világhábo előtt legalább 60 ezer német, francia, svájci, angol, amerikai gyógyszerespecialitás volt forgalomban. De miért volt szükség ennyi készítményre? Ha valamelyik gyár kitalált valamit, — legyen az sulfamid, fájdalomcsillapító, idegnyugtató, ekcémáske- nődcs, vagy akármi, konkurrens gyárak igyekeztek azt leutánozni. Más néven, de ugyanabban az összeállításban kidobták a piacra ök is. Sulfamid legalább harminc-féle volt, aszpirin legalább ötven, piramidonkészítmény is volt vagy harminc. Mind ugyanaz. Csak más csomagolásban, más nével, más reklámozással. Valamennyi gyógyszer világhírűl ultra indult. A gyárak versenytől a kapitalista társadalom anarchiája következtében, 60 ezer különféle gyógyszerkészítmény keletkezett. Holott: 400 gyógyszerkülönlegesség a tudomány akkori állása szerint a fennálló szükségleteket tökéletesen kielégítette volna. Hatvanezer gyógyszerkészítmény a nagydrogériákban, a patikák vil-

logó üteggolcain, az orvosok íróasztalán, mintaszekrényeiben és fejében. Anarchia és összevisszaság az agyvelőkben és termelésben! — Hatvanezer specialitásból legalább huszezer belgyógyászati készítmény. Mindegyiknek van pontos adagolása, irodalma. És ezt mind tudnom illik — mondotta egy híres belgyógyászunk a harmincas évek derekán. — És hová vezet mindez? A természetes szakutóba jut! En pedig a bolondok házába! És ime: ma 1949-ben a népi demokrácia egész egészségügyi szakemberei rendet teremtenek a gyógyszergyártás területén. Megalakult a CIF (Centrala Industria Farmaceutica.) Az ország legjobb gyógyszeres szakemberei: vegyész-mérnökök, gyógyszerészek és orvosprofesszorok vannak a bizottságban. Megállapítják, hogy a hatvanezer specialitáshól több, mint ötvenkilencczerre nincsen szükség. Kiválasztja azokat a gyógyszereket, amelyeket gyártani vagy vásárolni fognak. A legpontosabban meg-

vizsgálják minden gyógyszert, hogy benne van-e pontosan az a hatóanyag, amit a címkében jeleznek. Ezt az ellenőrzést állandóan megismétlik. A kapitalista társadalom a gyógyszergyártás területén is árutermelt, eladni akart és nem a valóban meglévő szükségleteket elégítette ki. Ezért állott fenn az az ellentmondás, hogy a raktárakban garmadával hevert a gyógyszer, ugyanakkor milliók tömegek képtelenek voltak a mérgező recepteket megcsináltatni. A népi demokrácia a szükségleteket igyekszik itt is kielégíteni. A gyógyszerek ára máris jelentékenyen olcsóbbodott. Hogy állunk a külföldi gyógyszerekkel? Kémi-iai iparunk máris fel- lendülően van. Tegnap még gyermekcipőben to- pogtunk ezen a területen. Ma már sok olyan gyógyszert gyártunk, ami pár évvel ezelőtt még elképzelhetetlen lett volna. Vannak azonban olyan gyógyszerek is, amelyeket még nem tudunk gyártani. Sulfamid port, azaz Ultrasep-

tylt, Magyarországról hozunk. Itt csupán a tablettázást végzik. Azonban itt sem árt a rend. Ezelőtt volt a magyar Ultraseptyl, a német Eleudron, a francia Dagenan, a svájci Cibazol és még egy rakás készítmény. Kémiailag pontosan ugyanaz volt mind. Ma: egyetlen készítmény van. A sulfatiazol. Ezért állott fenn az az ellentmondás, hogy a raktárakban garmadával hevert a gyógyszer, ugyanakkor milliók tömegek képtelenek voltak a mérgező recepteket megcsináltatni. A népi demokrácia a szükségleteket igyekszik itt is kielégíteni. A gyógyszerek ára máris jelentékenyen olcsóbbodott. Hogy állunk a külföldi gyógyszerekkel? Kémi-iai iparunk máris fel- lendülően van. Tegnap még gyermekcipőben to- pogtunk ezen a területen. Ma már sok olyan gyógyszert gyártunk, ami pár évvel ezelőtt még elképzelhetetlen lett volna. Vannak azonban olyan gyógyszerek is, amelyeket még nem tudunk gyártani. Sulfamid port, azaz Ultrasep-

Népbírók választása a Szovjetunióban

A külügyminiszterek tanácsának 1946 november 18-iki ülésén héves viták folytak Triest bíróságának átszervezése körül. Mint emlékeztető, a szovjet küldöttség ezen az ülésen azt javasolta, hogy népválasztotta bírakat ültessenek a trieszti bíróságokhoz. Ezzel szemben az Egyesült Államok és nagybritánia kiküldöttjei ragaszkodtak ahhoz, hogy a bírakat kinvezessék. „Angliában nincsenek választott bírák. — mondotta Ernst Bevin angol külügyminiszter. „A Szovjetunióban minden bírósági személyt megválasztanak”. — válaszolta V. M. Molotov. Ez a párbeszéd szemléltetően jellemzi a két rendszer, a két világ közötti különbséget.

A Lenín és Sztálin alkotta szovjet állam igazi népi igazságszolgáltatást szervezett, amely a tényleges demokrácia elvein épült fel. A Szovjetunió Alkotmánya kimondja, hogy a népbírakat általános, egyenlő, titkos és közvetlen szavazással három évi időtartamra az állampolgárok választják.

A szovjet bíróság alapvetően elüt a polgári bíróságtól, amely elnyomó fejtverő a burzsoá uralkodó osztály kezében. A tőkés országokban a nép semmilyen formában nem vesz részt az igazságszolgáltatásban. I. V. Lenín így írt a polgári igazságszolgáltatásról: „...ezek a bírák a polgári osztályhoz tartoznak és már elege arra vannak beállítva, hogy a gyárosoknak mindent elhigyenek és ne higgyenek a munkás szavainak”.

A tőkés országok bíróságainak hivatása pártfogolni az uralkodó burzsoá osztály érdekeit. A polgári bírósággal ellentétben a szovjet jogszolgáltatás a szocialista demokrácia elvein épült fel, amit egyébként a Sztálini Alkotmány is hirdet.

A SZOVJET JOGSZOLGÁLTATÁS EGYSÉGES

és az ország minden honpolgárára egyformán alkalmaznak. A Szovjetunió összes állampolgárait, fajra, nemzetiségre vagy vallásukra való tekintet nélkül egyformán a törvény előli. A szovjet bírósághoz demokrá- tikus rendszerének egyik alap-

vető jellegzetessége, hogy a bírák teljesen önállóan dolgozhatnak fel a különböző bírósági ügycsoportokat. A bíróság teljes függetlensége és annak alárendelése a törvények előírásainak bizto-

A szovjet bíróságok tárgyalásai nyilvánosak

Ez a rendszer a bíróságot a közvélemény széleskörű és tényleges ellenőrzése alá helyezi. A bírósági tárgyalásokon az illető szövetségi, autonóm köztársasági, vagy pedig nemzetiségi közfő nyelvet használják. Amennyiben a vádlott nem ismeri ezt a nyelvet, a bíróság hivatalból tolmácsot bocsát rendelkezésére. A szovjet bíróságok a vádlottaknak a legszélesebbkörű védekezési jogot biztosítják. Minden dolgozonak jogában áll, díjmentes jogi tanácsért akár a szakszervezethez, akár az ügyvédi kollégiumhoz

fordulnia. A szovjet bíróság hivatása megvédeni a Szovjetunió társadalmi rendszerét és államrendezését, a nemzetgazdaság szocialista rendszerét, a szocialista tulajdont, valamint a dolgozók jogait és érdekeit. A bíróság a szovjet törvények tiszteltben tartásának hazafias szellemében, a szocialista tulajdon iránti gondosságra, a társadalmi kötelességek lelkiismeretes teljesítésére és a szocialista közösség szabályainak tiszteltben tartására neveli a szovjet honpolgárokat.

A népbíró választás

akárcsak az államhatalom szerveinek megválasztása, általános. A választásokon a 18 évet betöltött minden állampolgár, vallásra, fajra, nemzetiségre, tanulmányaira, lakhelyére, társadalmi származására, vagy anyagi helyzetére való tekintet nélkül részt vehet. Csak a szovjet rendszerben képzeltető el a néptömegek ilyen nagyarányú részvétele a népbírók megválasztásában

A népbírakkal egyidőben a népi ülnököket is megválasztják. A bíróságok összetételénél a dolgozó tömegek elsősorban az élmunkásokkal, a tudomány, a kultúra és a művészet embereivel, a Bolsevik Párthoz és a szovjet néphez hű személyekkel jelölik és választják meg. Olyan személyeket, akik nagy tapasztalatokkal, széles politikai látókörrrel, magas kulturális szinttel rendelkeznek, tehát alkalmasak arra, hogy a szovjet igazságszolgáltatás elveit következetesen érvényesítsék.

A helyi tanácsválasztásoktól eltérően, a népbírók választását különleges elvek szabályozzák. Az „Orosz Szocialista Szovjet Köztársaság népbíró választási törvénye” értelmében a választások megszervezése és levezetése a dolgozók küldöttjei tanácsának hatáskörébe tartozik. Ezáltal nem

létesítenek kerületi, vagy körzeti közigazgatási választási bizottságokat. A bírósági választások alkalmával különleges választási körzeteket jelölnek ki. Az illetékes bíróság körzetének területén lakó összes választók ehhez a körzethez tartoznak.

A Szovjetunióban MINDEN ÁLLAMPOLGÁR MEGVÁLASZTHATÓ NÉPBÍRÓNAK

vagy népi ülnöknek, aki választói jogokkal rendelkezik és betöltötte a 23 évet. Kivételt képeznek a büneslekményekért elítéltek. A megválasztottak között a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának, a szövetségi köztársaságok, tartományi, a körzeti, városi tanácsok képviselőit, a Szovjetunió Hőseit, a Szocialista Munka Hőseit, kitüntetett anyákat, az iparban kivált sztahanovistákat, a kolhoz- falvak élmonkáit, valamint a tudomány és művészet kiválósgait találjuk.

ADAS-VÉTEL

SINGER kis varrógép, kis modell, jókarban jutányos árban eladó. Dózsa György-utca 16., I. emelet. 3511

MEGVÉTELRE keressük romlott fehér lisztet ragasztónak. Bemutatni délelőtt 8-2-ig „Világosság” kiadóhivatalában.

Gr. EGY jóállapotban levő „Vesta” főzőkemma, egy ágybetét és egy hosszú függönytartó olcsón eladó. — Érdeklődni Intrepozit Albina irókámban, Állomás-tér 4. 3528

JÓKARBAN levő hálós gyermek-mezeg, homokrosta eladó. Megtekinthető Budai Deleanu 22. 3532

MODERN, alig használt dió teleháló olcsón eladó. Ciura-utca 2. Bejárat Május 1-utcából. 3531

JÓKARBAN levő ping-pongasztalt keresek megvételre. Címet kérem leadni Papp rövidárúzet, Kossuth-utca 1. 3525

ELADÓ egy férfikerékpár balon-gumikkal, jóállapotban. Ilie Mace-lar 22. szám alatt, délután 5-7-ig. 3522

MEGVÉTELRE keressék 42 cölös malomkövet. Ajánlatokat „Malomkő” jellegre kiadók. 3508

KŐORLÓGÉP eladó. Megtekinthető Méhes-utca 54. 3517

MEGVÉTELRE keressük félcölös, jókarban levő kerékpárkötőt. Bemutatni a kiadóhivatalban, délelőtt 10-től. Gr.

GAZTARTÁLYT keresek megvételre. Bolinteanu (Kölcsy)-utca 20. 3547

EBÉDLŐBERENDEZÉS és kombinált szoba eladó. Gruia-utca 9. — ELADÓ kitűnő állapotban festett panel kombinált szobabutor, darabonként is. Bethlen-utca 19., II. emelet, Suciánál. 3536

PERZSASZÖNYEG 2.50x3.50 méter, jóállapotban olcsón eladó. Érdeklődni délután 2-3, vagy 8-9, Rosenzweig, Brassai 6. 3537

EGY szépkivitelű, diófurniros kombinált szekrény eladó. Tache Ionescu 77., asztalosnál. 3545

MEGVÉTELRE keressék Technikai Lexikont (magyar nyelvű) kifogástalan állapotban. „Világosság” kiadóhivatala, Debitzkyé. Gr.

NEUMANN-Singer, csaknem új, stüllyesztős varrógép olcsón eladó. Kossuth Lajos-utca 15. Tkv. 3597

GYORSVETELŐS házi szövőszék acélnyűstökkel 5000 lejért eladó. — Francu Amos-utca 6. (Tisztviselőtelepen.) Tkv. 3596

NŐI Singer varrógép sürgősen eladó. Turzii 6. Simon. 3587

BŐRÖNDÖT és neszeszer keresek megvételre. Cim a kiadóban. 3593

FEHÉR, mély gyermekkosci eladó. Budai Nagy Antal 69. szám. 3588

ARAGÁZ-rezót, kétkarikásat, csakis kifogástalan állapotban, venni. „Aragáz” jellegre a kiadóba. — ELADÓ új gyermek ágymatrac, 115x65. Szondy-utca 20. Tkv.

EGY jókarban levő, fehér, kombinált kocsi eladó. Szentgyörgy-utca 41. Nagy. 3592

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 5 lej, szombaton 6 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szög 50 lej, szombaton 60 lej.

Allástkeresőknek szavanként 2 lej — Kereskedelmi jellegű apróhirdetés szavanként 3 lej.

Cim a kiadóban és jellegű hirdetéseknel 20 lej pótdíj fizetendő.

MEGVÉTELRE keresek jókarban levő két szép feltölt (antik előnyben), kis asztalt, előszobafalat. — Ugyanott eladó szalongszék, egy személyes rókamié faváz, hinta, stb. Bob-utca 4., ajtó 5. 3589

ELADÓ prima minőségű komplett hálozobaberendezés. Megtekinthető ucai Nagy Antal 55. szám, I. emelet 2. 3538

ELADÓ alacsonytrmetre galambszürke férfiruha. Megtekinthető Schenk szabónál, Molotov-utca 31. Gr. 133

KIFOGÁSTALAN szép froitr fürdőköpeny eladó. Augusztus 23-utca 33., ajtó 7. 3595

ELADÓ brokatselyem új paplan, gyapjuval, töltve. Dózsa-utca 4., Máthé. Tkv.

ELADÓ nagy konyhának alkalmas főzőkemma. Szappan-utca 2. 3530

BLONDEL és léckerkészítéshez szükséges felszerelések, anyagok lécek eladók. Érdeklődők írjanak „Képkert” jellegre a kiadóhivatalba. 3593

UTAZÓBŐRÖNDÖK minden nagyságban jutányos árban állandóan kaphatók. Szaniszló és Schwartz, December 30 (Memorandum)-utca 7.

MODERN, gyermek sportkosci eladó. Pócsi, Izabella 3. 3533

MÁRVÁNYLAPPAL ellátott, hibátlan ebédőkredec eladó. Cosbuo (Bem) 3. 3565

KETTŐ nagy perzsaszőnyeg eladó. Cim: Augusztus 23-utca 45. szám, ajtó 5. 3563

PHILIPS, 4+2, varázsszemes és egy nagy Berkel-mérleg eladó. Csaba 89., vagy telefon délután 11-69. 3562

GYERMEKKOCSI, mély, jóállapotban, eladó. Postakert-utca 6., II emelet 10. Tkv.

SÜLLYESZTŐS Singer varrógép eladó. Unió-utca 12., földszint 9. 3578

KITŰNŐ rádió, Standard, 3+1, eladó. Motilor 45., ajtó 9. 3581

ELADÓ kompresszor, gumislag 12 méter, sodronyheverő, összecusukható vaságy, ruhaszekrény, más butordarabok. Timár-utca 20., I. 22. 3579

KIFOGÁSTALAN állapotban levő kombinált fehér gyermekkosci eladó. Dr. Fodor, Budai Nagy Antal 7. II. emelet. (Wilson-utcai bejárat. — EGYAJTOS jég szekrény eladó. Rákóczi-ut 92. szám. 3574

KOMBINÁLT butort vagy sötet háló vesznek. Schuller, Lázár-utca 13. 3572

ELADÓ gyermek sportkosci, teljesen jóállapotban. Horea 1., ajtó 7.

SIRHELY eladó sarkóval legszebb helyen. Érdeklődni Szondy-utca 28.

100 KÖBCENTIS Sax motorkerékpár, jóállapotban eladó. Jugoszlavia utca 29. 3557

RÁDIÓ, modern, tizes körkötő-gépbe tü eladó. Thallmann-utca 5. Honvéd-utcai kaszárnyánál. 3558

ELADÓ két darab motorkerékpárgumi 19x300-as belső gumival, két darab motorkerékpárkerék 19-es felével, egy darab nagy francia-kucis, egy darab tisztos emelő, 4 darab küllös stráfszekér, 8 méter fakerítés kapuval együtt. Csaba-utca 66. 3570

EGY kis rádió eladó, vagy elcsere-lendő nagyobbal. Majális-utca 12. 3564

LODENSZÖVET, Kappel táskairógép, Voigiländer 36 filmes fényképezőgép, íróasztali lámpa, eladók. Bethlen-utca 18. 3583

ASZTALOSOK FIGYELMEBE! Eladó jutányos árban, teljesen jóállapotban levő üzletberendezés, átalakítható szobabutor. Ugyanott kovácsolt vas, csillár, falikarok és elegáns kertli garnitúra kretonpárnákkal. Erika cipőüzlet. Szabadság-tér 14. 3583

SÜRGŐSEN ELADÓK: Két fotell, sezlom, ebédő csillár, asztalok, képek, jég szekrény. Boldog-utca 17., ajtó 3. Délután 4-7 között. 3583

JÓKARBAN levő, krómzott női kerékpár eladó. Jorga (Sósika) 24. ELADÓ finom komplett hálószoba. Karolina-tér 5. Nemes. Érdeklődni délután. 3582

ELADÓ keveset használt central-bobin varrógép. Hegyvölgy-utca 17. 3584

INGATLAN-LAKAS

OLCSÓN eladó Rákóczi-ut elején új épületben 3x2 és 3x1 szobás komfortos örökklakás. Értekezni László. Rakovitz-utca 10. Tkv.

ELCSERÉLNEM kis udvaros házamat nagyobb udvarossal. Szoba, konyha, víz, villany. Szántó 29. 3519

ELADÓ 3 szoba komfortos kertesház. Vétel esetén beköltözhető. Cim a kiadóban. 3590

DONÁT-uton több mint egyhaldos gyümölcsös ötszobás házzal olcsón eladó. Mezei ügynökség. Dózsa 16. sz.

Eladó kifogástalan állapotban levő 3 üzemhelyiséggel és kétszer egy szoba, konyha sarkópillét, családi okok miatt 270.000 lejért. Vételemnél elegendő egyszáz ezer, a többi meg egyezés szerinl.

PROMPTUS-ingatlanforgalmi iroda, Dózsa György-utca 29., emelet

BELVÁROSI három szoba komfortos lakásomat elcserelelném két szoba komfortos lakással. Érdeklődni Molotov 22. üzletben. 3577

ELADÓ gyümölcsös kis házzal. Kányafő-ut 46. Donát negyed. 3541

BEKÖLTÖZHETŐ kertesház Dermata negyedben, 2-szer egy szoba konyha, nagy telekkel, állomás közelében eladó. Cim a kiadóban 3483

ELCSERÉLNEM nagyváradi gyümölcsös kertesházamat kolozsvári hasonló házzal. Szappan-utca 2.

Gyümölcsösökben, családi házakban olcsó ajánlatok, nagyon jókarban. Tenisz- vagy kosárlabda-háló olcsón eladó

Bocsánczi Iroda volt Unió-utca 10

FIATALEMBER butorozott, vagy úres szobát keres. Sándor László-utca 27. V. ker. 3555

ELADÓ szoba konyha mellékkeliséggel, Tókózi-ut 57. szám. Érdeklődni Dózsa György 7. házfelügyelőnél. BEKERITETT gyümölcsös telek oladó. Értekezni Horea 1. házfelügyelőnél. 3569

ELADÓ egy kis telek, szoba, konyha, speiz, kis gyümölcsöskerttel. Ugyanott egy modern rádió eladó. 3+2. Csaba-utca 128. 3573

ALLAST KAPHAT

INTELLIGENS perfekt németül beszélő nőt délutáni órákra keresek gyermek mellé. Vulkán-utca 9. Tkv.

EGYEDÜLLŐ földbirtokos intelligens hávezetőnöt keres vidékre, aki a háztartás minden ágában jár-tas. Cim a kiadóban. 3552

BEJÁRÓ takarítónöt keresek. Dr. Schwartz, O. Isosif 1. I. emelet. 3544

KÖZÉPKORU, intelligens, gyermekszertető, egyedülálló nő keresek azonnali belépésre, aki kisebb háztartásomat vezetné. Jelentkezés délután 4-6 között. Csörtörő-utca 30. 3594

KERESÉK megbízható, perfekt, jól főző szakácsnöt jó fizetéssel Dés-re. Cim: Dacia 4. ajtó 2. 3566

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI koszoruk, fátylak, ruhák kikölcsönzése, eladása ORCHIDEANÁL, Dózsa György-utca 22. Tkv.

GYAPJUFONALA ha van, hozzá el felszövés végett Péter első kolozsvári készítőmester engedélyezett takácsműhelyébe. Kimizsi-utca 8. Óvár.

VARRÓNÓ legkényesebb izlésnek megfelelően kabátot, ruhát jutányosan készit. Fűrdő-utca 16. I. 4. 3567

BETÁRSULNÉK trafik vagy más kereskedésbe pénzzele. Cim a kiadóban. 3559

GYERMEKKÉPESORÓZAT garancia-álval Sárdinál, Dózsa-utca 16. — Telefon: 14-31. 3517

TÖLTÖLLAKAT szakszerűen javitunk felelősség mellett. Kalakán, Malom-utca 8. 3511

ELVESZETT Dragalina 104. szám alatt egy hathetes fekete-fehér malac. Megtalálójá jutalomban részesül. 3553

FÜRDŐRUHÁKAT, új modelleket készit Rosenzweig, Molotov 6., fűzőszalon. 3537

MENYASSZONYI ruhák, fátylak, koszoruk kikölcsönzése. „Dáhlia”, Horea-ut 35. Tkv.

KÉREM megbízómat, hogy bizományba adott töltőllakait 8 napon belül sziveskedjenek visszavenni. Méder Ferenc, Molotov 22. 3577

NÉPDALOKAT tanitok zongorán biztos módszerrel. Cim a kiadóban. SZABÁSZATI tanfolyam kezdődik június 1-től, Majális-utca 7. alatt a varrodában. 3561

GYAPJUFONALA ha van, hozzá el felszövés végett Péter első kolozsvári készítőmester engedélyezett takácsműhelyébe. Kimizsi-utca 8. Óvár.

VARRÓNÓ legkényesebb izlésnek megfelelően kabátot, ruhát jutányosan készit. Fűrdő-utca 16. I. 4. 3567

BETÁRSULNÉK trafik vagy más kereskedésbe pénzzele. Cim a kiadóban. 3559

Elveszett okmányok

Pierderi de acte

Az alábbi felsorolt személyi okmányok elveszték és azokat tulajdonosaik semmisnek nyilvánítják:

Urmátoarele acte personale au fost pierdute si posesorii lor le declară nule de drept in mainile oricui s'ar afla:

5. TOPAN Constantin, Colonia ONCSA, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 33486-1947, eliberat de Militia Cluj.

6. MOLDOVAN Ioan, Str. Trambitasului Nr. 11, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. fără număr din anul 1945, eliberat de Militia Cluj.

7. KISVARDAI Gheorhe, Str. Scortariilor Nr. 69, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. fără număr și Dovada de rămânere în Cluj, eliberate de Militia Cluj.

8. DIMITRIU Radu, Str. Wilson Nr. 4, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 24116-1947, eliberat de Militia Cluj.

9. FÜLÖP Susana, domiciliată în Cluj, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. fără număr din anul 1945, eliberat de Militia Cluj.

10. BIERMANN Carol, Biermann Edith, Biermann Lea, Biermann Judith, Str. Masaryk Nr. 37, Fișa Nr. 2 din Cartea de imobil, eliberată de Militia Cluj. 3560

1. ZAKARIAS Stefan, Str. Gyulai Pál Nr. 22, Permisul de biciletă Nr. 1210-1948, eliberat de Militia Cluj.

2. CIOBAN Maria, Cioban Pavel, Cioban Vasile, Cioban Ioan, Cioban Veronica și Cioban Virginia, domiciliatia în Cluj, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. și Dovada de minor, toate fără număr, eliberate de Militia Cluj.

3. FLIC Susana, Str. Cipariu Nr. 20, Buletinul de inscriere la Bir. Pop. Nr. 45990-1947, eliberat de Militia Cluj.

4. FARAGÓ Stefan, Str. Rákóczi Nr. 33, Diploma de bacalaureat, eliberată de Liceul de hăeți „Gojdu” din Oradea, având Nr. scoalei 528-1935, al Inspectoratului Nr. 14-1935 și al Diplomei Nr. 71.380.

Fotokopliakat, igazolványképeket

bármilyen méretben készit a

fényképeszeft műterem Kolozsvár, Molotov-utca 6

Figyelem!

Utolsó 2 nap olcsó kiárusítás, likvidálás miatt

„ERIK A”

cipőüzlet

Házasulandóknak örökös!

Egy szép faragott d'óla új ház-szoba, válogatott anyag, elsőrendű munka és egy ugyanilyen kiviteletű tekintélyes íróasztal és karosszék eladó

Cim: Kovács Katona Jenő-utca 10. Donát-ut 72-nél

Veszünk

100-300 személyes főzőkemma-céket

írásbeli ajánlatokat a

„COMCAR”

vágóhídi igazgatóságához kérünk

„EVOLUT”

átíró készülékeket keres megvételre a

„VICTORIA”

Szövetkezet

Kolozsvár, Piața Libertății 21

Olvasd a Világosságot

SEMMI nem vesz el, MINDENT összegyűjt

ÁLLAMOSÍTOTT VÁLLALAT.

Mégyél központok által összegyűjt bármilyen hulladékot, amely ipari nyersanyagként szolgál:

- VASAT, ÖNTÖTTVASAT, VÖRÖSZREZET, SÁRGAREZET, BRONZOT, CINKET, ÓLMOT, ALUMINIUMOT, GUMMIT, CSONTOT, RONGYOKAT, GYAPJU-, PAMUT-, LEN-, KENDER-, SELYEM-HULLADÉKOT,

valamint

ÁLLATI GYAPJUT, BŐRT ÉS HAJAKAT

Értesítéseket a fővárosban telefon 6.20 43 Kolozsvár, Gyufagyár-utca 3 szám

AZ „ÁLLAMI GÉPJÁRÓMŰVEZETŐKÉPZŐ ISKOLA”

Junius hó elsején egyhónapos tanfolyamot kezd amatőrök és motorkerékpárosok számára. Technikusok, munkakönyvvel rendelkező autószerelők, gépészmérnökök és almérnökök szintén egy hónap alatt végezhetnek el a professzionista tanfolyamot, az eddigieknél kedvezményesebb — államilag meghatározott — tandíjjal mellett.

(A júliusi három hónapos professzionista tanfolyamra előjegyzéseket már most elfogadunk) Az érdeklődők junius hó 1-ig jelentkezzenek az Iskola székhelyén: Kolozsvár, Traian (Árpád)-ut 26 szám alatt. Telefon: 13-76.